

АДНА ЗА ЎСІХ

Настасся Купрыянава пра жыла доўгае жыццё за ўсіх сваіх дзяцей. Манумент гэтай жанчыне стаіць у Жодзіне. Там жа ў не хаце пшчэ за савецкім часам быў адкрыты музей. Але гэта музей у гонар усіх жанчын, якія страцілі сваіх дзяцей падчас Вялікай Айчыннай вайны.

Маці, якая падарыла свету пяцера сваіх дзяцей, жанчына, якая мела спадзяванне, што паслужышы Радзіме, яны вернуцца да яе, у роднае Жодзіна, стануць апорай у старасці. У нейкім сэнсе так і здарылася: яна жыла памяццю пра іх, і гонарам, што сыны выканалі свой абавязак, абараняючы родную зямлю і сваю маці. Не ўсе з іх атрымалі ганаровыя званні, як малодшы Пётр — ён закрываў сваім целам амбразуру варажэга дзоту, стаў Героюм Савецкага Саюза пасмяротна. Уладзімір і Міхалі не сталі адседжвацца ў тыле ворага, абралі партызанскі шлях. Мікалай і Сцяпан былі сярод тых простых салдат, якія сядзелі ў акапах, ішлі ў атаку і гінулі на перадавой.

А ёй лёс падарыў доўгіх сто сем гадоў жыцця. Якія былі тыя трыццаць пяць гадоў, калі яна жыла ўжо без сваіх сыноў? Напэўна, была і радасць, што недарэмна яны аддалі жыццё дзеля перамогі, магчыма, быў і матчы боль, што яе гады ды на ўсіх іх бы падзяліць... Яна пайшла з жыцця ў 1979 годзе. Днямі Настасся Купрыянавай споўнілася б 135 гадоў, але яе імя і сёння ўспамінаюць жыхары Беларусі — яно стала сапраўдным сімвалам Маці-Радзімы, за якую варта аддаць жыццё.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Прэзідэнт Беларусі прыняў кадравыя рашэнні

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка 10 красавіка прыняў шэраг кадравых рашэнняў.

Указам кіраўніка дзяржавы палкоўнік Рачкоўскі Ігар Анатольевіч назначаны старшынёй Дзяржаўнага камітэта пагранічнай войскі Рэспублікі Беларусь. Да назначэння на гэту пасаду Ігар Рачкоўскі праходзіў службу на пасадзе начальніка Асобнай службы італьянскіх мэрэмерстваў Пагранічнай войскі Рэспублікі Беларусь.

Прэзідэнт назначыў генерал-маёра Зайцава Валдзіма Юр'евіча першым намеснікам старшыні Дзяржаўнага камітэта пагранічнай войскі Рэспублікі Беларусь — начальнікам штаба. Да гэтага Валдзім Зайцаў займаў пасаду намесніка старшыні Дзяржкамітэта пагранічнай войскі Рэспублікі Беларусь па апэратыўнай дзейнасці — начальніка галоўнага ўпраўлення апэратыўнай дзейнасці.

Прымаючы гэтыя кадравыя рашэнні, Прэзідэнт даў высокую характарыстыку прафесійным якасцям абодвух назначаных. Ён з задавальненнем адзначыў, што паміж Ігарам Рачкоўскім і Валдзімам Зайцавым «склалася добрая, дзелавыя і прыватна-асобныя». «Я бачу вас як аднаго з тых людзей, у аднаго — вопыт і веды, у другога — імкненне і моцны характар», — сказаў Аляксандр Лукашэнка, звяртаючыся да пагранічнікаў.

Прымаючы гэтыя кадравыя рашэнні, Прэзідэнт даў высокую характарыстыку прафесійным якасцям абодвух назначаных. Ён з задавальненнем адзначыў, што паміж Ігарам Рачкоўскім і Валдзімам Зайцавым «склалася добрая, дзелавыя і прыватна-асобныя». «Я бачу вас як аднаго з тых людзей, у аднаго — вопыт і веды, у другога — імкненне і моцны характар», — сказаў Аляксандр Лукашэнка, звяртаючыся да пагранічнікаў.

У гэты ж дзень кіраўнік дзяржавы даў згоду на назначэнне Ларыянава Аркадзія Іванавіча галоўным урачом дзяржаўнай установы «Рэспубліканская бальніца» Кіраўніцтва справамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Да гэтага Аркадзій Ларыянаў займаў пасаду галоўнага ўрача установы аховы здароўя «Гарадская клінічная бальніца хуткай медыцынскай дапамогі».

Аляксандр Лукашэнка выказаў жорсткую крытыку ў адрас Рэспубліканскай бальніцы. На яго думку, яна павінна быць спецыялізаваным флагаманам для астатніх устаноў аховы здароўя і аказваць медыцынскія паслугі на больш высокім узроўні. Усе неабходныя ўмовы для гэтага ёсць, у тым ліку ў плане матэрыяльна-тэхнічнага аснашчэння.

«Мы па ўсёй краіне праводзім рэканструкцыю і мадэрнізацыю устаноў аховы здароўя. І Рэспубліканская бальніца не засталася без дапамогі — яе заўсёды падтрымлівалі», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Прэзідэнт паставіў задачу перад новым кіраўніком Рэспубліканскай бальніцы ўзняць работу ўстановы на ўзровень навукова-практычнага цэнтра.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

«Вопыт Беларусі ў сферы барацьбы з гандлем людзьмі — самы лепшы ў свеце»

НА ЗДЫМКУ: першы намеснік міністра ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь Аляксандр ШЧУРКО, намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Наталля ПЯТКЕВІЧ, міністр ўнутраных спраў Уладзімір НАУМАУ.

Больш за 80 прадстаўнікоў з 29 краін свету сабраліся ў Мінску, каб абмяняцца вопытам і выпрацаваць новыя меры па супрацьдзеянню гандлю людзьмі.

(Матэрыял «РАЗІМ СУПРАЦЬ РАБСТВА» чытайце на 2-й стар.)

Аляксандр Паўлоўскі вызвалены ад пасады старшыні Дзяржкамітэта пагранічнай войскі Беларусі

Указам кіраўніка дзяржавы Аляксандра Лукашэнка генерал-лейтэнант Аляксандр Паўлоўскі вызвалены ад пасады старшыні Дзяржаўнага камітэта пагранічнай войскі Рэспублікі Беларусь і залічаны ў распарадкаванне для далейшага звальнення з ваеннай службы.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

ЦІМАШЭНКА ТРЭНІРУЕЦЦА ПЕРАМАГАЦЬ

Партыя рэгіёнаў Украіны забараніла ўдзельнікам мітыngu ў падтрымку Віктара Януковіча выходзіць на мітынгі ў Кіеве пад расійскімі сцягамі і з сімваламі партыі «Рускі блок», якая ў мінулым годзе ішла на выбары ў Крымне сумесна з «рэгіяналамі». Як вядома, зараз прыхільнікі прэм'ера праводзяць у сталіцы акцыю пратэсту супраць роспуску Вярхоўнай Рады.

А пазычора ў Кіеве прайшлі «датырмныя» парламенцкія выбары на Майдане, якія арганізаваў «Маладзёжны цэнтрывбаркам» пад патранажам арганізацыі «Моладзь — надзея Украіны». У галасаванні, якое праводзілася на Крашчэўцы, прынялі ўдзел каля 400 чалавек, і па яго выніках перамогу атрымаў блок Юлія Цімашэнка (больш за 50 працэнтаў галасоў). Акцыя працягвалася каля двух гадзін і, паводле слоў яе арганізатараў, суправаджалася «пастаяннымі спрэчкамі палітычных апанентаў пры поўнай адсутнасці работнікаў міліцыі».

НА АЛЯСЦЫ ЗЛАВІЛІ СТОГАДОВУЮ САМКУ АКУНЯ

Калі берагоў штата Аляска ў невад прыблонунага траўлера трапіў марскі акунь рэкордных памераў. Самка даўжынёй 112 сантыметраў і вагой 27 кілаграмаў была зловлена на глыбіні прыкладна 640 метраў у Берынгавым моры, да поўдня ад вострава Прыбылава. Паводле вынікаў даследаванняў вучоных, узрост рыбы складае ад 90 да 115 гадоў. Гэты ўзрост набліжаецца да максімальна магчымага для гэтай віды рыб. Але самае цікавае ў тым, што гэтая «акунь-бабуля» рыхталася выпускаць на свет нашчадкаў — у яе было вялікае брук, дзе знаходзіліся эмбрыёны, якія развіваліся.

мае цікавае ў тым, што гэтая «акунь-бабуля» рыхталася выпускаць на свет нашчадкаў — у яе было вялікае брук, дзе знаходзіліся эмбрыёны, якія развіваліся.

ГАЗ НА ЗАПРАЎК БУДЗЕ КАШТАВАЦЬ БОЛЬШ

З сённяшняга дня кошт прыроднага газу для запраўкі аўтамабіляў будзе павялічаны. Згодна з пастановай Міністэрства эканомікі ад 30 сакавіка 2007 года № 60, гэтак паліва будзе абшарна «Белтрансгаз» паддзяляцца адпаведна да ўдзельнага кошту ў 685 рублёў за кубічны метр без уліку падатку на дабаўлены вартасці. Документ, нагадаем, уступае ў сілу з 11 красавіка.

Цана на прыродны газ для запраўкі транспартных сродкаў павялічылася — неадназначна. Згодна з пастановай Міністэрства эканомікі ад 9 снежня 2005 года, быў вызначаны кошт газу ў памеры 602 рублі за кубічны метр без уліку ПДВ.

Нагадаем, што да апошняга павелічэння кошту гэтага паліва для патрэб аўтамабіляў на сталічных аўтамабільных запраўках кубічны метр газу з улікам усіх «надабавак» каштаваў 750 рублёў.

Наглядзець на тое, што трэба будзе плаціць больш, газ у гарадзкіх і сельскіх районых паліваў будзе з'яўляцца самай выдатнай відам паліва для запраўкі «железнага каня».

Дзмітрый АЛЬФЕР.

Ці будзе адменена кампенсцыя за чэкі «Маёмасць»?

Пастаянная камісія Палаты прадстаўнікоў па жыллёвай палітыцы, будаўніцтву, гандлю і прыватна-асобным падтрымлівае прыватна-асобны закон аб імянных прыватызавальных чэках, якія прадугледжвалі адмену кампенсцыі за чэкі «Маёмасць». Такое рашэнне было агучана на пасяджэнні парламенцкай камісіі.

Гэтым законапраектам устанавіваўся тэрмін абарачэння чэкаў «Маёмасць» — па 31 снежня 2009 года — і прапаноўвалася ануляцыя не выкарыстаных уладальнікам чэкаў без выплаты кампенсцыі.

Намеснік міністра эканомікі Беларусі Алег Мельнік павадаміў, што на сёння намінальны кошт аднаго такога чэка складае Br4400. Паводле яго слоў, каб правесці выплату кампенсцыі, «спатрэбіцца не менш як Br800 млрд з бюджэту, а гэта значная сума, таму Саўмін прапаноўвае змяніць заканадаўства».

На думку дэпутата Аляксандра Архіпава, пазбавіўшы ад аднаго з гэтых чэкаў, уладальнік чэка будзе парушэннем яго права на ўласнасць і гэта супярэчыць Канстытуцыі Беларусі. «Прыняцце такога законапраекта толькі ўзбудзіць грамадства», — лічыць парламентарый.

Імяны прыватызавальнікі чэкі з'яўляцца каштоўнай паперай Рэспублікі Беларусь. Ён забяспечаны дзяржаўнай уласнасцю, якая падлягае

Ці будзе адменена кампенсцыя за чэкі «Маёмасць»?

бязвыплатнай перадачы грамадзянам Беларусі. Памер долі (квоты) дзяржуласнасці, што прыпадае на кожнага ўладальніка, выражаецца сумай чэкаў. Згодна з Грамадзянскім кодэксам, да аб'ектаў грамадзянскай права адносяцца і каштоўныя паперы. А ў адпаведнасці з Канстытуцыяй дзяржава павінна гарантаваць кожнаму права ўласнасці.

Дэпутат Віктар Кучынскі лічыць, што «трэба дакладна агарыць у законе часавыя рамкі абарачэння чэкаў і гарантаваць людзям выплату кампенсцыі, калі яны не памяняюць гэтыя чэкі на акцыі». «Мы падыходзім да мякка, ад якой пачнецца прыватызцыя. І калі плануецца продаж дзяржуласнасці, то ў першую чаргу трэба разлічвацца з людзьмі».

Віцэ-спікер Палаты прадстаўнікоў Сяргей Забалоцец, які прысутнічаў на пасяджэнні камісіі, таксама перакананы, што «у прапанаваным выглядзе гэты законапраект прымаче нельга».

Старшыня Камісіі па жыллёвай палітыцы, будаўніцтву, гандлю і прыватна-асобным падтрымлівае прыватна-асобны закон аб імянных прыватызавальных чэках, якія прадугледжвалі адмену кампенсцыі за чэкі «Маёмасць». Такое рашэнне было агучана на пасяджэнні парламенцкай камісіі.

Гэтым законапраектам устанавіваўся тэрмін абарачэння чэкаў «Маёмасць» — па 31 снежня 2009 года — і прапаноўвалася ануляцыя не выкарыстаных уладальнікам чэкаў без выплаты кампенсцыі.

Намеснік міністра эканомікі Беларусі Алег Мельнік павадаміў, што на сёння намінальны кошт аднаго такога чэка складае Br4400. Паводле яго слоў, каб правесці выплату кампенсцыі, «спатрэбіцца не менш як Br800 млрд з бюджэту, а гэта значная сума, таму Саўмін прапаноўвае змяніць заканадаўства».

На думку дэпутата Аляксандра Архіпава, пазбавіўшы ад аднаго з гэтых чэкаў, уладальнік чэка будзе парушэннем яго права на ўласнасць і гэта супярэчыць Канстытуцыі Беларусі. «Прыняцце такога законапраекта толькі ўзбудзіць грамадства», — лічыць парламентарый.

Імяны прыватызавальнікі чэкі з'яўляцца каштоўнай паперай Рэспублікі Беларусь. Ён забяспечаны дзяржаўнай уласнасцю, якая падлягае

РУЖЖО СТРЭЛІЛА

У Давыд-Гарадку 20-гадовы хлопеч забяўляўся з незарэгістраваным ружжом, якое і стрэліла. Зарад трапіў у пяцікласніка — брата хлопца. Вучань загінуў на месцы. Убачыўшы гэта, віноўнік трагедыі скончыў жыццё самагубствам — застрэліўся. Следства вядзе пракуратура Столінскага раёна.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

КУБАК СВЕТУ — У БЕЛАРУСКІХ ДУЭТА І ТРЮ

Трыумфальным стаў для беларускіх спартыўных акрабатак фінальны Кубак свету ў бэльгійскай Пуурсе. Жаночыя дуэты занялі дзве верхняе прыступкі п'едэстала: «золата» ў Наталлі Канюк і Крысціны Марашка і «срэбра» — у Кацярыны Мурашка і Аліны Юшко. У спаборніцтвах жаночых трыо ўладальніцамі Кубка сталі беларускі Марыя Гроч, Таццяна Мотуз і Аліна Старавіч.

Ірына АНАТАВА.

Ва ўрадзе ЭКАНОМІЦЬ НА... ПАСРЭДНІКАХ

Каштоўнае цен на экспарт беларускай прадукцыі на ААТ «Беларуская ўніверсальная таварная біржа» ідзе ўверх, а па імпартаў, наадварот, уніз. Гэта адбываецца ў тым ліку і за кошт таго, што пры арганізацыі закупак тавараў на біржы і іх продкі за мяжу беларускім вытворцам і спажыўцам удаецца адхіць ад працы з пасрэднікамі. Таму сёння неабходна пашыраць пералік тавараў, якія будуць выстаўляцца на біржавых таргах, — такую задачу перад буйнейшымі ачыннымі вытворцамі і спажыўцамі на чарговым пасяджэнні Прэзідыума Савета Міністраў паставіў прэм'ер-міністр Сяргей Сідорскі. «Чым больш тавараў будзе прадацца праз біржу, тым лепш. Мы дакладна ўявілі, што трэба карпатліва працаваць, займацца таргамі — гэта дае вынік», — заявіў кіраўнік урада.

У сваю чаргу старшыня праўлення ААТ «Беларуская ўніверсальная таварная біржа» Аркадзій Салікаў агульна пераглядае разлічаны таварны пералічак, каб вызначыць, якія тавары будуць прадацца на біржы, і якія тавары будуць прадацца праз біржу, тым лепш. Мы дакладна ўявілі, што трэба карпатліва працаваць, займацца таргамі — гэта дае вынік», — заявіў кіраўнік урада.

У сваю чаргу старшыня праўлення ААТ «Беларуская ўніверсальная таварная біржа» Аркадзій Салікаў агульна пераглядае разлічаны таварны пералічак, каб вызначыць, якія тавары будуць прадацца на біржы, і якія тавары будуць прадацца праз біржу, тым лепш. Мы дакладна ўявілі, што трэба карпатліва працаваць, займацца таргамі — гэта дае вынік», — заявіў кіраўнік урада.

У сваю чаргу старшыня праўлення ААТ «Беларуская ўніверсальная таварная біржа» Аркадзій Салікаў агульна пераглядае разлічаны таварны пералічак, каб вызначыць, якія тавары будуць прадацца на біржы, і якія тавары будуць прадацца праз біржу, тым лепш. Мы дакладна ўявілі, што трэба карпатліва працаваць, займацца таргамі — гэта дае вынік», — заявіў кіраўнік урада.

Ва ўрадзе ЭКАНОМІЦЬ НА... ПАСРЭДНІКАХ

Каштоўнае цен на экспарт беларускай прадукцыі на ААТ «Беларуская ўніверсальная таварная біржа» ідзе ўверх, а па імпартаў, наадварот, уніз. Гэта адбываецца ў тым ліку і за кошт таго, што пры арганізацыі закупак тавараў на біржы і іх продкі за мяжу беларускім вытворцам і спажыўцам удаецца адхіць ад працы з пасрэднікамі. Таму сёння неабходна пашыраць пералік тавараў, якія будуць выстаўляцца на біржавых таргах, — такую задачу перад буйнейшымі ачыннымі вытворцамі і спажыўцамі на чарговым пасяджэнні Прэзідыума Савета Міністраў паставіў прэм'ер-міністр Сяргей Сідорскі. «Чым больш тавараў будзе прадацца праз біржу, тым лепш. Мы дакладна ўявілі, што трэба карпатліва працаваць, займацца таргамі — гэта дае вынік», — заявіў кіраўнік урада.

У сваю чаргу старшыня праўлення ААТ «Беларуская ўніверсальная таварная біржа» Аркадзій Салікаў агульна пераглядае разлічаны таварны пералічак, каб вызначыць, якія тавары будуць прадацца на біржы, і якія тавары будуць прадацца праз біржу, тым лепш. Мы дакладна ўявілі, што трэба карпатліва працаваць, займацца таргамі — гэта дае вынік», — заявіў кіраўнік урада.

У сваю чаргу старшыня праўлення ААТ «Беларуская ўніверсальная таварная біржа» Аркадзій Салікаў агульна пераглядае разлічаны таварны пералічак, каб вызначыць, якія тавары будуць прадацца на біржы, і якія тавары будуць прадацца праз біржу, тым лепш. Мы дакладна ўявілі, што трэба карпатліва працаваць, займацца таргамі — гэта дае вынік», — заявіў кіраўнік урада.

У сваю чаргу старшыня праўлення ААТ «Беларуская ўніверсальная таварная біржа» Аркадзій Салікаў агульна пераглядае разлічаны таварны пералічак, каб вызначыць, якія тавары будуць прадацца на біржы, і якія тавары будуць прадацца праз біржу, тым лепш. Мы дакладна ўявілі, што трэба карпатліва працаваць, займацца таргамі — гэта дае вынік», — заявіў кіраўнік урада.

Ва ўрадзе ЭКАНОМІЦЬ НА... ПАСРЭДНІКАХ

Каштоўнае цен на экспарт беларускай прадукцыі на ААТ «Беларуская ўніверсальная таварная біржа» ідзе ўверх, а па імпартаў, наадварот, уніз. Гэта адбываецца ў тым ліку і за кошт таго, што пры арганізацыі закупак тавараў на біржы і іх продкі за мяжу беларускім вытворцам і спажыўцам удаецца адхіць ад працы з пасрэднікамі. Таму сёння неабходна пашыраць пералік тавараў, якія будуць выстаўляцца на біржавых таргах, — такую задачу перад буйнейшымі ачыннымі вытворцамі і спажыўцамі на чарговым пасяджэнні Прэзідыума Савета Міністраў паставіў прэм'ер-міністр Сяргей Сідорскі. «Чым больш тавараў будзе прадацца праз біржу, тым лепш. Мы дакладна ўявілі, што трэба карпатліва працаваць, займацца таргамі — гэта дае вынік», — заявіў кіраўнік урада.

У сваю чаргу старшыня праўлення ААТ «Беларуская ўніверсальная таварная біржа» Аркадзій Салікаў агульна пераглядае разлічаны таварны пералічак, каб вызначыць, якія тавары будуць прадацца на біржы, і якія тавары будуць прадацца праз біржу, тым лепш. Мы дакладна ўявілі, што трэба карпатліва працаваць, займацца таргамі — гэта дае вынік», — заявіў кіраўнік урада.

У сваю чаргу старшыня праўлення ААТ «Беларуская ўніверсальная таварная біржа» Аркадзій Салікаў агульна пераглядае разлічаны таварны пералічак, каб вызначыць, якія тавары будуць прадацца на біржы, і якія тавары будуць прадацца праз біржу, тым лепш. Мы дакладна ўявілі, што трэба карпатліва працаваць, займацца таргамі — гэта дае вынік», — заявіў кіраўнік урада.

У сваю чаргу старшыня праўлення ААТ «Беларуская ўніверсальная таварная біржа» Аркадзій Салікаў агульна пераглядае разлічаны таварны пералічак, каб вызначыць, якія тавары будуць прадацца на біржы, і якія тавары будуць прадацца праз біржу, тым лепш. Мы дакладна ўявілі, што трэба карпатліва працаваць, займацца таргамі — гэта дае вынік», — заявіў кіраўнік урада.

Ва ўрадзе ЭКАНОМІЦЬ НА... ПАСРЭДНІКАХ

Каштоўнае цен на экспарт беларускай прадукцыі на ААТ «Беларуская ўніверсальная таварная біржа» ідзе ўверх, а па імпартаў, наадварот, уніз. Гэта адбываецца ў тым ліку і за кошт таго, што пры арганізацыі закупак тавараў на біржы і іх продкі за мяжу беларускім вытворцам і спажыўцам удаецца адхіць ад працы з пасрэднікамі. Таму сёння неабходна пашыраць пералік тавараў, якія будуць выстаўляцца на біржавых таргах, — такую задачу перад буйнейшымі ачыннымі вытворцамі і спажыўцамі на чарговым пасяджэнні Прэзідыума Савета Міністраў паставіў прэм'ер-міністр Сяргей Сідорскі. «Чым больш тавараў будзе прадацца праз біржу, тым лепш. Мы дакладна ўявілі, што трэба карпатліва працаваць, займацца таргамі — гэта дае вынік», — заявіў кіраўнік урада.

У сваю чаргу старшыня праўлення ААТ «Беларуская ўніверсальная таварная біржа» Аркадзій Салікаў агульна пераглядае разлічаны таварны пералічак, каб вызначыць, якія тавары будуць прадацца на біржы, і якія тавары будуць прадацца праз біржу, тым лепш. Мы дакладна ўявілі, што трэба карпатліва працаваць, займацца таргамі — гэта дае вынік», — заявіў кіраўнік урада.

У сваю чаргу старшыня праўлення ААТ «Беларуская ўніверсальная таварная біржа» Аркадзій Салікаў агульна пераглядае разлічаны таварны пералічак, каб вызначыць, якія тавары будуць прадацца на біржы, і якія тавары будуць прадацца праз біржу, тым лепш. Мы дакладна ўявілі, што трэба карпатліва працаваць, займацца таргамі — гэта дае вынік», — заявіў кіраўнік урада.

У сваю чаргу старшыня праўлення ААТ «Беларуская ўніверсальная таварная біржа» Аркадзій Салікаў агульна пераглядае разлічаны таварны пералічак, каб вызначыць, якія тавары будуць прадацца на біржы, і якія тавары будуць прадацца праз біржу, тым лепш. Мы дакладна ўявілі, што трэба карпатліва працаваць, займацца таргамі — гэта дае вынік», — заявіў кіраўнік урада.

Ва ўрадзе ЭКАНОМІЦЬ НА... ПАСРЭДНІКАХ

Каштоўнае цен на экспарт беларускай прадукцыі на ААТ «Беларуская ўніверсальная таварная біржа» ідзе ўверх, а па імпартаў, наадварот, уніз. Гэта адбываецца ў тым ліку і за кошт таго, што пры арганізацыі закупак тавараў на біржы і іх продкі за мяжу беларускім вытворцам і спажыўцам удаецца адхіць ад працы з пасрэднікамі. Таму сёння неабходна пашыраць пералік тавараў, якія будуць выстаўляцца на біржавых таргах, — такую задачу перад буйнейшымі ачыннымі вытворцамі і спажыўцамі на чарговым пасяджэнні Прэзідыума Савета Міністраў паставіў прэм'ер-міністр Сяргей Сідорскі. «Чым больш тавараў будзе прадацца праз біржу, тым лепш. Мы дакладна ўявілі, што трэба карпатліва працаваць, займацца таргамі — гэта дае вынік», — заявіў кіраўнік урада.

У сваю чаргу старшыня праўлення ААТ «Беларуская ўніверсальная таварная біржа» Аркадзій Салікаў агульна пераглядае разлічаны таварны пералічак, каб вызначыць, якія тавары будуць прадацца на біржы, і якія тавары будуць прадацца праз біржу, тым лепш. Мы дакладна ўявілі, што трэба карпатліва працаваць, займацца таргамі — гэта дае вынік», — заявіў кіраўнік урада.

У сваю чаргу старшыня праўлення ААТ «Беларуская ўніверсальная таварная біржа» Аркадзій Салікаў агульна пераглядае разлічаны таварны пералічак, каб вызначыць, якія тавары будуць прадацца на біржы, і якія тавары будуць прадацца праз біржу, тым лепш. Мы дакладна ўявілі, што трэба карпатліва працаваць, займацца таргамі — гэта дае вынік», — заявіў кіраўнік урада.

У сваю чаргу старшыня праўлення ААТ «Беларуская ўніверсальная таварная біржа» Аркадзій Салікаў агульна пераглядае разлічаны таварны пералічак, каб вызначыць, якія тавары будуць прадацца на біржы, і якія тавары будуць прадацца праз біржу, тым лепш. Мы дакладна ўявілі, што трэба карпатліва працаваць, займацца таргамі — гэта дае вынік», — заявіў кіраўнік урада.

11 КРАСАВІКА 2007 г.
СЕРАДА
№ 68 (25933)
Кошт 400 рублёў
ВЫДАЕЦЦА 3 9 ЖНІўНЯ 1917 Г.

АДКБ неабходна пазіцыянаваць як важкую міжнародную структуру

Арганізацыю Дагавора аб калектыўнай бяспецы (АДКБ) неабходна кансалідаваць і пазіцыянаваць як важкую міжнародную структуру. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка 10 красавіка на сустрэчы з генеральным сакратаром АДКБ Мікалаем Бардзюжам. Цяпер Беларусь старшынюе ў гэтай арганізацыі.

Прэзідэнт са шкадаваннем канстатаваў, што «у АДКБ работы менш не становіцца». У асобных дзяржавах — членах арганізацыі з'явіліся праблемы, напрыклад, у Кыргызстане — процістаянне паміж уладамі і апазіцыяй. У сувязі з гэтым беларускі лідар падкрэсліў, што «трэба прымаць пэўнае рашэнне ў рамках АДКБ, таму

што гэта краіна ўваходзіць у склад арганізацыі». Аляксандр Лукашэнка падзякаваў Мікалаю Бардзюжу за праведзеную работу з беларускімі ваеннымі. Беларусь, паводле слоў кіраўніка дзяржавы, паслядоўна выступае за ўмацаванне рэальнай інтэграцыі ў рамках АДКБ, развіццё ваеннага супрацоўніцтва, павышэнне патэнцыялу працэсіональнага сучасным выклікам і пагрозам.

У сваю чаргу генеральны сакратар АДКБ праінфармаваў аб цяперашняй дзейнасці арганізацыі. Так, цяпер АДКБ актыўна ўдзельнічае ў постканфліктным добраўпарадкаванні Афганістана. Устаноўлены кантакт з кіраўніцтвам гэтай краіны, абмяркоўваецца рэалізацыя некалькіх праектаў. Ідзе работа па аднаўленню членства Уз-

бекістана ў Арганізацыі Дагавора аб калектыўнай бяспецы. «Узбекістан робіць максімум, каб ратыфікаваць пагадненні, падпісанія ў рамках АДКБ», — сказаў Мікалай Бардзюжа.

У час сустрэчы абмяркоўваліся пытанні падрыхтоўкі да правядзення чарговага пасяджэння Савета калектыўнай бяспекі АДКБ, якое запланавана на чэрвень—ліпень гэтага года ў Маскве.

У прэс-службе кіраўніка дзя

Супрацоўніцтва Беларусі і Індыі мае добрыя перспектывы

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэўн у бліжэйшы час плануе наведаць Індыю. Напярэдні візіту кіраўнік дзяржавы даў інтэрв'ю індыйскаму СМІ — Бундіншаму ў Індыі інфармацыйнаму агенству Press Trust of India і папулярнаму газеце «Фармацый» (тыраж — 1,3 млн экзампляраў).

Адрасаваныя Аляксандру Лукашэўку пытанні датычыліся шырокага кола тэм — розных аспектаў двухбаковага супрацоўніцтва, узаемадзеяння ў рамках міжнародных арганізацый, актуальных праблем міжнароднага парадку дня, сумесных намаганняў Беларусі і Індыі ў справе процістаяння тэрарызму, беларуска-расійскіх адносін. Журналісты цікавіліся думкай кіраўніка дзяржавы адносна будучыні Садружжасці Незалежных Дзяржаў і іншых інтэграцыйных утварэнняў на постсавецкай прасторы. Прагучалі і некалькі пытанніў асабістага характару. Прэзідэнт перакананы, што супрацоўніцтва Беларусі з Індыяй мае добрыя перспектывы.

«Мы заўсёды развівалі цесныя адносіны з Індыяй. Я ўпэўнены, што яны і ў далейшым будуць вельмі добрыя. Індыя для Беларусі — гэта годардасць нашай знешняй палітыкі. Мы маем бліскучыя адносіны з такімі буйнымі дзяржавамі, як Кітай, Індыя, Расія. Падрэклавіваю мы ганарымся тым, што ў нас з Індыяй такія ж цесныя і добрыя адносіны, як з Кітаем і Расіяй», — заявіў Аляксандр Лукашэўка.

На думку беларускага лідара, адлегласць, якая раздзяляе Беларусі і Індыю, не з'яўляецца перашкодай для плённых кантактаў. «З-за нашых знешнепалітычных і знешнеэканамічных прыярытэтаў мы лічым, што Індыя — гэта дзяржава, якая для нас «побач», — сказаў Прэзідэнт. Як расцмучаў Аляксандр Лукашэўка, Беларусь была ў авангардзе адносінаў, якія развіваліся ў свой час паміж СССР і Індыяй. Перш за ўсё — у навукова-тэхнічнай сферы.

Менавіта навукова-тэхнічнаму супрацоўніцтву, паводле слоў беларускага лідара, будзе ўдзелена асабліва ўвага ў час маючага адбыцця візіту ў Індыю. «У нас ёсць шмат не проста агульных інтэрэсаў, але і дэлка прасунутых напрамкаў супрацоўніцтва ў гэтай сферы», — сказаў Прэзідэнт. Як кажаецца, ў рамках візіту будзе падпісаны шэраг дакументаў. Найбольш важны з іх — сумесная дэкларацыя, у якой будучы адлюстраваны асноўныя напрамкі беларуска-індыйскага супрацоўніцтва.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

РАЗАМ СУПРАЦЬ РАБСТВА

Больш таго, як адзначыла намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Наталія Пяткевіч падчас адкрыцця канферэнцыі «Перспектывы міжнароднага супрацоўніцтва праваахоўных арганізацый у барацьбе з гандлем людзьмі», «колькасць сучасных рабў на змяншаецца, а нават павялічваецца». Ціперашнія «паліяўнічыя за жывы таварам» дзейнічаюць не менш жорстка і бесчалавечна, чым іх папярэднікі. У прыватнасці, зараз найбольш распаўсюджана гэтак званая «белае рабства» — продаж жанчын з мэтай іх сэксуальнай эксплуатацыі. Не абмінула гэтая ганебная з'ява і Беларусь, хоць для нашай краіны гэтая праблема зараз не так вострая, як для іншых постсавецкіх дзяржаў. Бо, паводле слоў Наталі Пяткевіч, у Беларусі на ўсё ўзроўня дзяржаўнай улады прымаюцца самыя расушыны меры па супрацьдзеянню гандлю людзьмі. За паравунальна невялікі тэрмін у нашай краіне створана ўнікальная нарматыўна-прававая база, накіраваная на барацьбу з рабствам ва ўсё яго праявы. Гэта павердзіў, дарэчы, і кіраўнік прадстаўніцтва Міжнароднай арганізацыі па міграцыі ў Беларусі Дзян Кесаровіч. Паводле яго слоў, вопыт Беларусі ў сферы барацьбы з гандлем людзьмі — самы лепшы ў свеце. Наша краіна, як падкрэсліла Наталія Пяткевіч, гатова дзяліцца сваім вопытам і пераймаць усё прагрэсіўнае, што ёсць у іншых. Нам таксама гідна рана святавчаць поўную перамогу над рабствам. Толькі ў мінулым годзе праваахоўнымі арганіамі былі перакрыты 111 каналаў вывазу беларусак у бардальі 17 краін свету. Апошнім часам Беларусь не толькі экспартуе «жывы тавар» за мяжу, але і пераўтвараецца ў краіну прызначэння. Ужо вывучлены факты паставак «рабынь саксу» на тэрыторыю Брэскай і Віцебскай абласцей з памежных раёнаў Украіны і Расіі.

Набрэе апараты і гэтак званая «чорнае рабства». І зноў жа, Беларусь не толькі экспартуе, але і імпартуе людскія рэсурсы. Летась, напрыклад, было ўстаноўлена 96 беларусаў, якія сталі ахвярамі працоўнай эксплуатацыі. Ёсць таксама факты знікнення беларускіх «гастарбайтараў» за мяжой. На тэрыторыі Беларусі ахвярамі працоўнай эксплуатацыі за апошніх 2 гады прызнаны 18 чалавек.

Міністр унутраных спраў Уладзімір Навумуў адначыў, што гандаль людзьмі з'яўляецца адным з самых распаўсюджаных транснацыянальных відаў злачынстваў, таму эфектыўна супрацьдзеянча гэтаму злу можна толькі сумеснымі намаганнямі заікаўленых дзяржаў. МУС Беларусі ўжо наладзіў цесныя кантакты з некаторымі замежнымі калегамі. Дзякуючы гэтаму удалося ліквідаваць 10 міжнародных злачынчых арганізацый, якія спецыялізаваліся на пастаўках «жывога тавару» ў Аўстрыю, Германію, Ізраіль, Іспанію, Турцыю. Аднак злачынцы пастаянна ўдасканальваюць свае метады. Таму, як лічыць кіраўніцтва МУС Беларусі, неабходна развіваць механізм міжнароднага супрацоўніцтва краін па супрацьдзеянню рабству. У прыватнасці, беларускі код прапануе ўстанавіць крмынальную адказнасць для спахыўцоў «жывога тавару» ў тых выпадках, калі кліент ведае, што карыстаецца паслугамі менавіта «рабынь саксу».

Апроч таго, на думку прадстаўнікоў нашай краіны, неабходна распрацаваць міжнародную канвенцыю, у якой павінен быць замацаваны асновныя для ўсёх дзяржаў падыходы для вызначэння статусу ахвяраў гандляроў людзьмі і механізм вяртання «нявольнікаў» на радзіму.

Мікола ДЗЯБЕЛА.

Крымінал на Вялікдзень ЗАБІТА 2-ГАДОВАЕ ДЗІЦЯ

У абласным цэнтры 8 красавіка быў забіты хлопчык, якому не споўнілася шчы і 2,5 года. У гвалтоўнай смерці дзіцяці няма сумненняў: на яго целе сляды мнства траўматычных пашкоджанняў. Пракуратура Кастрычніцкага раёна Магілёва распачала крымінальнае справу.

23-гадовае бацька хлопчыка, бабуля і ён 34-гадоваму мужу ў прыватным доме святавалі Вялікдзень. Уся кампанія была моцна п'яная. Да такой ступені, што бабуля забігала хлопчыка яшчэ і ў пянадзедка не была дастакова цвярозай, каб даваць паказанні.

Факт смерці хлопчыка зафіксавала брыгада «хуткай дапамогі». Расказваюць, што і мяня людзі усё ж у нейкі момант апытомнелі, звярнуліся да медыкаў, а потым па дапамогу да дзедкаў. Аднак ніхто з кампаніі так і не здолеў растлумачыць, адкуль на целе дзіцяці ўзьялася, напрыклад, гематома ў вайсочнай вобласці. Маці хлопчыка на той момант знаходзілася на працы ў краме. Што адбылося ў доме і стала прычынай збіцця і смерці маленькага хлопчыка — пакуль невядома. Як паведаміла следчы пракуратору Кастрычніцкага раёна Юлія Багдановіч, матывы і абставіны здарэння будуць высветляцца.

Ілона ІВАНОВА.

СМЕРЦЬ АД САМАРОБНАГА АБАГРАВАЛЬНІКА

З надыходам пахаладання ў сталічнай вобласці зафіксавана некалькі выпадкаў пажараў з-за электраабгравальных прыбораў.

Паводле інфармацыі Мінскага абласнога ўпраўлення МНС, самаробнае абгравальнае стаў прычынай пажару, у якім загінула 63-гадовае пенсіянерка з вёскі Круціца Мінскага раёна. Пажар у доме жанчыны ранаіў заўважыў сусед. Мужчына паспрабаваў увайсці ў будынак, аднак з-за агню і дыму не змог трапіць унутр. Падрэзаныя лініі МНС, якія прыбылі, знайшлі гаспадыню на выхадзе ў адным з пакояў. Ачаг пажару знаходзіўся побач з самаробным абгравальным аамам. Дом жанчыны быў адлюччаны ад электраэнергіі, аднак яна самавольна падключыла да яго і тэн выкарыстоўвала для абграву.

Сяргей РАСОЛКА.

Ну і ну! Ці Выдаць мёртвай бабулі пенсію?

Тое, што адбылося ў адным з паштовых аддзяленняў Гомяля гэтым днём, выклікала недаўменне не толькі ў яго работнікаў, але і ў міліцыі. Бо вельмі ўжо незвычайнай была сітуацыя, калі двое мужыкоў напрасілі выдаць пенсію на бабулю, якая знаходзілася ў інваліднай клясцы на вуліцы каля ўваходу ў памішанне.

На пошце ўжо ведалі, што гэту жанчыну прывозілі і раней сюды, бо яна была нямоглая, не хадзіла. У тых выпадках работнікі пошты выходзілі да яе, і яна ставіла свой подпіс у ведамасці, хоць і не было неабходнасці рэдыман дастаўляць яе сюды на таксі, бо жанчына мела поўнае права даць ім двераванні. На гэты ж раз паштовы работнік выявіла, што бабуля ў інваліднай клясцы — ...мёртвая. Як тут быць? Прывезлі яе сюды такой ці яна сканала на месцы, зараз удакладніць адпаведныя органы. З усімі выцякаючымі адсюль вынікамі.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

Беларусь і свет

Стратэгічны партнёр і надзейны сябра

Плённа і мэтанакіравана апошнім часам развіваецца супрацоўніцтва Беларусі і Кітайскай Народнай Рэспублікі. Шматлікія факты сведчаць аб тым, што адносіны дзвюх дзяржаў набылі стратэгічны характар, урваваюць дынамікай кантактаў і вялікай ступенню даверу ў справах.

Напрыклад, у такой адчуальнай для нас ды і ўвогуле ўсё еўрапейскіх краін сферы, як энергетыка. Нядаўна ў Беларусі дэлегацыя на чале са старэйшым Камітэта дзяржаўнага кантролю нашай краіны Янонам Ломацём удзельнічала ў Кітаі ў чарговым пасяджэнні беларуска-кітайскай камісіі па гандлёва-эканамічнаму супрацоўніцтву. Вынікам работы камісіі стаў кантракт аб праекце рэканструкцыі Мінскай ТЭЦ-2. Члены беларускай дэлегацыі наведалі пекінскую электрастанцыю, каб на свае вочы убачыць, у дзеянні тое абсталяванне, якое будзе ўсталявана на і Мінскай ТЭЦ-2 пасля завяршэння яе рэканструкцыі.

Аб высокім узроўні палітычных адносін дзвюх дзяржаў сведчыць

ДЗЕ ЦВІЦЕ СІНІ СОН

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар.

— У красавіку 1986 года ў нас пайшоў град, — узгадвае Лідзя Іванаўна Кісялёва. — Я вельмі добра памятаю той дзень: дзяжурыла на ферме і ішла дадому. Неўзабаве найшла чорная хмара, цёмна стала і пасыпаў град з курыны жаўток. Ледаў дабегла да хаты. І раставалі гэтыя градзіны некалькі дзён. Дык вось: на адной палове вёскі град быў моцны, а на нашай — не вельмі. Так і атрымалася, што там, дзе мая хата, вялікай радзійскай нма.

Бабуля расказвае, што адразу пасля катастрофы ў Манастырок прывязджалі навукоўцы з Масквы: паставілі свой аўтамабіль на заліўным лузе і даследавалі мясцовасць. Елі тутзішья малака, які і бульбу і запойнілі гаспадыню, што жыць тут можна.

Лідзя Іванаўна запрашае гасцей у хату. Гэта, дарэчы, выключэнне з правілаў: звычайна пусціліх не пускаюць да сябе, бо не надта сочаць за парадкам. А тут — ідэальны чысціна. Смачна пахне печкай, на сценах — прыгожыя вышыванкі і старыя фатаздымкі.

— У нас тут усё ёсць — і святло, і газ, — расказвае пра сваё жыццё ўвесьмішлява гаспадыня. — Усё па-ранейшаму, які і было. А чысціня — гэта была наша высковая традыцыя. За мінулым часам да кожнага свята фарбавалі хату, а цяпер — шабурі ў рукі і пайшла штурваць.

Гавораць, што вёска Манастырок узнікла на месцы старыжытнага кляштара. Калі ў Кісялёвых аручы на агародзе, часта трапляецца чырвоная сцяліна. Так што легенда правільная, лічыць бабуля. І жартам раіць пакаронацца лепей: можа, дзе клідз ляжыць?

Лідзя Іванаўна нарадзілася і пражыла тут усё жыццё. Яна ганарыцца тым, што і ў нашым паштарце ёй пачінулі месцам прапіскі Манастырок. Хата — яшчэ бацькоўская, з 1930-х гадоў, у ёй Кісялёва перажыла вайну і ўжо дакладна нікуды не хоча ехаць.

— А дзе лепей мне будзе, калі я пражыла усё жыццё ў сваім гняздзе? — рытарычна пытаецца бабуля. — Во дажывеш да майго, тады, дзетка, спазнаеш: кранешся з месца альбо не. Я тут магу ўначы з заплошчанымі вагчыма прайсці і нідзе не спатыкнуцца, настолькі ўсё знаёмма і сваё.

У Кісялёвых ёсць чонк Салавей (нарадзіўся ў маі, калі спывалі салаўі), яму ўжо 12-ы год, і ён вольна гуляе ў наваколлі. Аўтаўлака спраўна прывозіць харчы. Агарод садзяць, «каб пустазелам не зарасці». Любімая страва Кісялёвых — бульба ва ўсёй выглядзе: смажаная, піора, з фасолью, глос — агуркі ды памідоры.

— А ці шкодзіць здароўю радзійцыя? — перальтывае жанчына. — Я вам скажу шчыра: не радзійцыя, а алкаголь людзей губіць. Каб яны ме-

ШТО ЗРОБЛЕНА?

З забруджаных радзійцай тэрыторый у Магілёўскай вобласці былі пераселены і забяспечаны жыллём больш за 21 тысяччу чалавек. Яшчэ 9 тысяч перасяліліся паводле ўласнага жадання. У вобласці пабудаваны 24 пасёлкі для перасяленцаў.

Да 2000 года, паведаміў начальнік аддзела па праблемах ліквідацыі наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС Магілёўскага аблвыканкама Анатоль Загорскі, праграма перасялення поўнасцю завершана. Да мінулага года былі забяспечаны жыллём усё, хто выехаў з забруджаных тэрыторый самастойна. У 2006 годзе давалі і будавалі жыллём для людзей, якія сталі інвалідамі ў выніку чарнобыльскай катастрофы. Такіх квартал было выдзелена 57.

Увогуле за мінулыя пяцігодку на ліквідацыю наступстваў чарнобыльскай аварыі ў Магілёўскай вобласці дзяржава выдаткавала 254 млрд рублёў. Летась на гэтыя патрэбы пайшо амаль 90 млрд рублёў, а сёлета плануецца асвоіць больш за 80 млрд рублёў.

Памятны камень вёскі Вепрынь.

ней пілі, то былі б, як коні. Я сама трываю разы на жыццё выпіла: як брат з Хабарскага прыехаў, як у сяброўку і на групе першая цёпла ацяплялася і кі Церашкова ў космас паляцела. І усё!

Лідзя Іванаўна ад цывільзацыі не адрываецца: вылісвае часопісы для хатняй гаспадаркі і з парадкамі для здароўя. Аднак найбольш яна захапляецца тэлевізійнымі серыяламі.

— Я пра Кацю Пушкарэву гляджу і гледзела б яе дзень і ноч, — усмешкавае рукамі пенсіянерка. — Мне яна падабаецца. Няхай не прыгожая, затое добрая душа бачна.

Цяпер Кісялёвы хочучь для сувязі са сватамі і сваякчамі набылі мабільны тэлефон. Праўда, аднаўсёк чонк тэлефанавач не выпадае: з усіх цяпер засталіся ў жытых толькі Кісялёвы да яшчэ аднаўсёк мужчына, які жыве на Міншыне.

— Ах, якія дурні, што з'ехалі, — Лідзя Іванаўну засмучае лёс людзей. — Не паехалі б, былі яшчэ жывы. І што ўсім было трэба?..

«Зона» і пустаўнік

Чарнобыльска «зона» з цягам часу мяняецца. Пасля катастрофы тут будавалі дарогі, школы і сацукультбыт. Потым людзей сталі адсяляць. Спацаты пахавалі драўляныя будынкі ў вёсках, а напрыканцы 1990-х гадоў разбурылі шмат цагляных пабудов: нешта пахавалі, асама бруднае вывезлі на магілкі, а частку разабраўлі для другойагна выкарыстання.

— Мне падаецца, што лепей пахаваць хаты, чым яны стаяць напачуванне, з пустымі «вачніцамі», — лічыць Галіна Дубяга, якая дзесятак гадоў заімалася ў Чарыкаўскай райвыканкомце пытанніамі ліквідацыі наступстваў аварыі на ЧАЭС. — А сама «зона» з цягам часу ўсё больш дзіця, таму што тут не прыкладваюць рукі чалавек. Усё стараўніцка недагледжанае, мёртвае.

Буйная расліннасць захоплівае тэрыторыі. І шмат дзікіх выліс: вась і сёння мы бачылі алены літаральна каля дарогі...

У Чарыкаўскім раёне з жыхарамі «зоны» гутараць, раць пераехаць, але прымусяць іх выехаць ніхто не можа. Шчыра кажучы, апошнім часам ужо і не ўгаворваюць. Разумоюць, што старыя дзяжываюць свой век на радзіме.

— У нас на Чарыкаўшчыне 5 такіх сем'яў, і ўсяго іх 7 чалавек, — расказвае Галіна Дубяга. — У большасці ёсць іншае жыллём, але яны нік не вырашаюць пераехаць. Відць, не могуць развітацца з роднымі мясцінамі і іх задавальняе адзінокае жыццё. Вось і сядзяць яны ў вёсках, як пахаваныя, а некаторыя нават выключаны з дзяржаўнага статыстычнага ўліку.

Сама Галіна Міхайлаўна, калі грывнуў Чарнобыль, жыла ў Мсціслаўскім раёне, і 1 мая 1986 года, як і многія іншыя, разам з сям'ёй і з сябрамі пасля дэманстрацыі адпачывала на прыродзе. Ужо тады прачувалася нейкая інфармацыя, і было трывожна на душы...

Як ніхто іншы, гэтая жанчына ведае, што ліквідацыя наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС не абярчыта засталася каля камяняў побач з Ушакамі і Манастырком. Вельмі вярэнае усё няведаннем, бо радзійцаў разбурылі шмат цагляных пабудов: нешта пахавалі, асама бруднае вывезлі на магілкі, а частку разабраўлі для другойагна выкарыстання.

— Пакуль нешта не здарыцца, увогуле не задумываюся, — разважае цяпер Галіна Дубяга. — Але лепей быць аспрачоным, прытрымлівацца мераў бяспекі. На мой погляд, радзійцыя пранікае ў арганізм, але ж яе можна і вывесці. І гэтым спрымае здаровы лад жыцця. Хоць менавіта ў «зоне» такія баравкі растуць — вы б бачылі! І людзям, калі шыра, цяжка адмовіцца ад такога задавальнення...

Старшыня Вепрынскага сельсавета Савета дэпутатаў Васіль Каржох прама гаворыць, што радзійцы ўжо не баіцца, бо прывычваюцца да яе. Малады дэпутат і кіраўнік сельсавета нарадзіўся ў Чарыкаўскім раёне. У 1986 годзе яму было толькі 9 гадоў.

— А бацька мае памерлі, лічы, маладым ад анкагаллагічных хваробаў, — гаворыць Васіль. — Можна, і радзійцыя адбілася. Але ніхто не можа сказаць напэўна, што гэта так.

У складзе Вепрынскага сельсавета — дзясатка вёсак, і ледзь не палова з іх — ненаселеныя, пахаваныя. Колькасць насельніцтва памяншаецца хутка: старыя паміраюць, маладзёўшкія шукаюць лепшага жыцця ў «чыстай зоне».

Сам Вепрынь, які даў назву сельсавету, даўно не існуе: ён пахаваны ў 1993 годзе. Тут калісьці жылі больш за тысяччу чалавек. А цяпер стаць памяткі камень «На гэтым месцы знаходзілася вёска Вепрынь...» і знак радзійцаўнай небяспекі: уваход і ўезд забаронены.

Такія камяні ў «зоне», да слова, усталяваныя каля ўсё пахаваных вёсак. Праўда, умацаваныя на іх металічных паласцінах са звесткамі не ўсёды захаваўся. Толькі рэшткі цэменту засталіся каля камяняў побач з Ушакамі і Манастырком. Вельмі вярэнае усё няведаннем, бо радзійцаў разбурылі шмат цагляных пабудов: нешта пахавалі, асама бруднае вывезлі на магілкі, а частку разабраўлі для другойагна выкарыстання.

— Я не магу асуджаць тых, хто застасць ў «зоне», — гаворыць старшыня Вепрынскага сельсавета Васіль Каржох. — Мы гэтыя аказалі ім дапамогу: калодзеж адрываў, лямяўку ў ліхтар паставілі, ёсць аўтаўлаўка — любы заказчыка выканае, агітцэнтр «Клопат» мэдзку прывязе, па суседствам абавязкова ёсць дом сацыяльных паслуг. Так што ўсё запыты выканаем.

Ілона ІВАНОВА.

Чарыкаўскі раён.

РАТАВАЎСЯ З БАЛОТА

З незвычайнай сітуацыі ратаваўся жыхара Чарвеня выратавальнікам-пажарным.

Як паведаміў у Мінскім абласным упраўленні МНС, падзеі разгортваліся наступным чынам. А палове дзясаты гадзіны вечара на цэнтр аператыўнага кіравання раённага аддзела па надзвычайных сітуацыях паступіла паведамленне ад гараджан, які жыўчыц па вуліцы Лугавой. Яна знаходзілася на ўскраіне горада, побач з ёй — участак, дзе ўвесну збіраецца вада (глыбіней да 1,5 метра), насупраць размешчаны аўтавакзал. Якіраз з боку забалонавага ўчастка і даносіліся крыкі аб дапамозе. Калі праз некалькі хвілін пачалі выклікі на месца прыбылі падраздзяленні МНС, гэтыя крыкі ўжо сціхлі. У спецыяльных ахуюных касцюках выратавальнікі-пажарныя пачалі пошук пацярпелага. Хутка яны заўважылі ў святле ліхтара 34-гадовага мужчыну, але той ужо не мог рухацца. Ратуючыся, ён згубіў куртк, чаравік, частку адзення. А на вуліцы было каля нуля градусаў. Калі ён не свечавася дапамога, праз паўгадзіны пераахладжанне магло б прывесці да самых дрэнных наступстваў. Вызваляецца з балонатапа палону мужчыну перадалі брыгада «хуткай дапамогі», якая даставіла яго ў РТМА.

Сяргей РАСОЛКА.

ДАВЕРЫЛІСЯ

На Баранавіцкім камбінаце жэбнапрадуктаў заключылі зделку з хлехаром Гомяля, які ўзначальваў адну мінскую фірму. Атрымаўшы ад прадпрыемства пашанічэй мукі на 82 млн рублёў, прадпрыемльнік за прадукцыю не заплаціў і знік. Цяпер завялі крымінальную справу і махінатара шукаюць.

Сымом РЭВУЧЫН.

ПЫЛА ПА РЭЧЦЫ ТОНА ГАРЭЛКІ

Не, гэта не ўвечка з ліквірагаражнага заводу, не эклагічнае здарэнне.

Проста, калі прыйшла вясна на Зарчэную вуліцу вёскі Зарчэнае Ровенскай вобласці, жыхар гэтай вёскі Васіль Ч. вырашыў паездарабіць на нелегальным бізнэсе і спрабаваў перавезці ў лодцы цераз раку Простынь на беларускі чор 225 бутэлэк гарэлкі. Але быў затрыманы супрацоўнікамі міліцыі Пінскага раёна. Пакуль афармлялі дакументы на Васіля і канфіскаваны ў яго тавар, заўважылі курс дзве лодкі, якія ўзялі курс на Беларусь. Грабцы, заўважыўшы міліцыянераў, кінуліся ў халодную красавіцкую раку і пералпылі на тэрыторыю свайі дзяржавы. У сваіх лодках яны пакінулі 1549 бутэлэк гарэлкі ўкраінскай вытворчасці. Такім чынам, у ходзе сумеснай аперцыі Пінскіх РАУС і УДБ было канфіскавана за дзень больш за адну тону 250 літраў алкагольнай прадукцыі на суму амаль 57 мільянаў рублёў. Пра гэты факт паведаміў начальнік упраўлення аховы правапарадку Брэскага абласнога ўпраўлення унутраных спраў Геннадзь Бахараў. Палкоўнік міліцыі таксама адначыў, што з пачатку гэтага года ў вобласці было затрымана 866 паравунальняў ацтынакагольнага заканадаўства, у якіх аддобра было больш за 18 тон спірту, віна, гарэлкі, 43 тоны самагонкі, 29 міліцыянераў знічана 29 міліён-заваду і больш за паўтары сотні самагонных апаратаў.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

ОАО «БЕЛОРУССКИЙ НАРОДНЫЙ СТРАХОВОЙ ПЕНСИОННЫЙ ФОНД»

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС ОАО «БНСФ» за 2006 год			
АКТИВ		ПАСИВ	
1	2	3	4
Основные средства	318,8	Источники собственных средств, всего	1706,3
Нематериальные активы	34,9	в том числе:	

МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ
І ДЭПУТАТАЎ
МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

ТЕМА ДНЯ НЕ ПРОВЕРЯЮЩИЕ, А ПАРТНЕРЫ

11 красавіка
2007 г.
№ 15 (69)

УЛАДА ў АСОБАХ

«НАМІНАЦЫЯ» ДЛЯ СТАРШЫНІ САВЕТА

Кожны панядзелак 13 старшын сельскіх і пасялковых Саветаў Бабруйскага раёна збіраюцца ў будынку райсавета на планёрку. На адной з іх, дзе падводзіцца вынікі працы за першы квартал, паприсутнічаю і наш карэспандэнт. Акрамя саміх старшын і іх «галавы» — кіраўніка раённага Савета Леаніда Баркоўскага — у зале прысутнічалі і прымалі актыўны ўдзел у абмеркаванні бягучых пытанняў разі на прадстаўніцкіх раённай выканаўчай улады і жыллёва-камунальнай гаспадаркі. Асноўная ўвага надавалася праблемам добраўпарадкавання і вулічнага асвятлення. Кожны са старшын па гэтых тэмах выступіў са сваёй справаздачай і — як у школе — атрымаў адзнакі за сваю работу; асобна — за добраўпарадкаванне, асобна — за вулічнае асвятленне. Па пэўнальнай сістэме.

— Сістэма дыферэнцыраванай ацэнкі работы старшын сельскіх Саветаў была ўведзена намі па ініцыятыве райвыканкама чатыры гады таму і вельмі добра сябе зарэкамендавала, — патлумачыў пасля планёркі Леанід Андрэвіч. — Я выстаўляю адзнакі па двух паказчыках — добраўпарадкаванню і вулічнаму асвятленню. Усяго ж «намінацый», па якіх ацэньваюць старшын, 16. Сярод іх: ацэнка дзейнасці па збору зямельнага падатку, падатку на нерухомасць, па закупку малака і мяса ад насельніцтва, увядзенню новага жылля і г.д. Адзнакі па названых паказчыках выстаўляюць аддзел эканомікі, падатковае інспекцыя і іншыя спецыялізаваныя службы і аддзельны райвыканкама. Потым выводзіцца сярэдні бал для кожнага старшыні, а гэтая лічба напрамую ўплывае на памер яго месячнай прэміі. Натуральна, такая сістэма дыферэнцыраванай ацэнкі

як і працы стымулюе чалавечыя ініцыятывы і адначасова заахвочвае яго. У іншых раёнах вобласці такой практыкі няма. — **Ацэнку дзейнасці атрымліваюць і новаабраныя старшын?** — Безумоўна. У нас такіх шасцёрка з трынаццаці. Перад выбарам на пасаду яны ўсе (не толькі навікі) пісалі асабістыя творчыя планы дзейнасці (можна назваць іх праграмамі), з якімі потым выступалі перад дэпутатамі на першай арганізацыйнай сесіі. Там агаворваўся прагноз сацыяльна-эканамічнага развіцця сельсавета, фарміраванне выканання бюджэту, рацыянальнае выкарыстанне і распарадкаванне камунальнай уласнасці, добраўпарадкаванне, аптымізацыя сацыяльнай сферы, работа з насельніцтвам і з прыватнымі арганізацыямі мясцовага самакіравання. **(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)**

СПРАВА — ЗА ТАЛАКОЙ

Гарадскі пасёлак Івянец — проста ўнікальнае месца. І слаўныя гэтыя мясціны не толькі сваёй багатай гісторыяй, а і справамі дня сённяшняга. Пасёлак інтэнсіўна развіваецца: тутэйшыя прадпрыемствы, бадай, складаюць аснову прамысловага патэнцыялу ўсяго Валожынскага раёна. Попыт на рабочую сілу пастаянна вялікі, таму з працуладакаваннем у Івянцы асаблівых праблем не ўзнікае, маюцца нават вакансіі. Ёсць магчымасць павысіць сваю кваліфікацыю — як правіла, прадпрыемствы за свой кошт накіроўваюць на вучобу перспектывных работнікаў.

У гарадскім пасёлку зараз больш чым 5 тысяч жыхароў, яшчэ каля 3 тысяч чалавек — у наваколных вёсках. Як бачым, атрымліваецца даволі вялікі «анклаў». Бадай, таму і перспектыва ў Івянцы заўсёды была і будзе. Лепшым пацярджаннем таму, напэўна, з'яўляецца тое, што прыкладна палова мясцовага насельніцтва — гэта моладзь. У гарадскім пасёлку актыўна ўзводзіцца жыллё: у бліжэйшых планах — будаўніцтва 20-кватэрнага дома за кошт субсідый. Так што можна атрымаць уласны «кут» з адчуваннем дапамогай дзяржавы, што, пагадзіцеся, даволі прывабная на сённяшні час прапанова. Калі сюды яшчэ дадаць і надзею на заробкі, то становіцца зразумелым адзіны ўнікальны факт сённяшняга дня Івянца — тут нараджаюцца пераважае смартонасць, у выніку чаго адбываецца натуральны прырост насельніцтва. — **Моладзь застаецца, палюць адчувае за роднымі мясцінамі перспектыву, інакш з'язджа б адсюль, — кажа старшыня Івянецкага пассавета Юры Шарый. — Шмат людзей прыязджае да нас — толькі за мінулы год у гарадскім пасёлку**

набыта 62 дамы, акрамя таго заўсёды ідзе інтэнсіўная будоўля. Зараз у прыватным сектары без праблем можна ўзвесці катэдз з усімі выгодамі — газам, халоднай і гарачай вадою, ацяпленнем. У Івянецкай сярэдняй школе на бліжэйшую перспектыву не прадбачыцца змянення колькасці вучняў. Як заўважыў дырэктар СШ Пётр Бібік, адпаведны прагнозы зроблены аж да 2012 года, і праглядаецца толькі «плюс». Амаль чвэрць вучняў штодня прывозіць з наваколных вёсак, куды два школьныя аўтобусы робяць рэгулярныя рейсы. У Івянецкай школе працуюць вопытныя наставнікі, для дзяцей створаны ўсе ўмовы для прадукцыйнай вучобы. «Было б толькі жаданне, тады ведаў можна грунтоўна набыць», — упэўнены Пётр Бібік. Хутка ў кожнага вучня з'явіцца электронны «дзёнік», куды будуць заносіцца ўсе звесткі пра яго. Бацькам варты будзе толькі адкрыць неабходную старонку, каб даведацца шмат цікавага аб школьным жыцці свайго дзіцяці.

— Усе справы заўсёды лягчэй талакой вырашаць, — упэўнены старшыня Івянецкага Савета ветэранаў Леанід Вечар, — такім чынам можна знайсці самы аптымальны варыянт. Таму і школа, і Савет ветэранаў, і прадпрыемствы — усе бяруць актыўны ўдзел у грамадскім жыцці. Абяжываюць сярод нас няма.

Мікалай ПІТВІНАГ.
Фота Юўгена ЛЯСЦІНАГА.
НА ЗДЫМКУ: старшыня Савета ветэранаў Леанід ВЕЧАР, старшыня пассавета Юры ШАРЫЙ і дырэктар Івянецкай СШ Пётр БІБІК сядзяць з членамі Савета ветэранаў Івянца.

Пастанова Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь

Аб утварэнні Савета па ўзаемадзейню арганіаў мясцовага самакіравання пры Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь і зацвярджэнні Палажэння аб ім

Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь **пастанавіў:**
1. Утварыць Савет па ўзаемадзейню арганіаў мясцовага самакіравання пры Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.
2. Зацвердзіць Палажэнне аб Савета па ўзаемадзейню арганіаў мясцовага самакіравання пры Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь (дадаецца).
Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Г. НАВІЦКІ
2 красавіка 2007 года, г. Мінск
№ 390 — СР3/VI

ПАЛАЖЭННЕ
аб Савета па ўзаемадзейню арганіаў мясцовага самакіравання пры Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь
Агульныя палажэнні
1. Савет па ўзаемадзейню арганіаў мясцовага самакіравання пры Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь (далей — Савет) з'яўляецца калегіяльным дапаможным арганам, які ажыццяўляе распрацоўку прапановы па ўдасканаленню дзейнасці арганіаў мясцовага самакіравання і каардынуе пытанні ўзаемадзейня паміж імі і арганіаў дзяржаўнага кіравання.
2. Савет у сваёй дзейнасці кіруецца Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, законамі Рэспублікі Беларусь, дэкрэтамі, указамі і распарадкаваннямі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, пастановамі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, а таксама гэтымі Палажэннем і іншымі нарматыўнымі прававымі актамі.
3. Палажэнне аб Савета па ўзаемадзейню арганіаў мясцовага самакіравання пры Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь зацвярджаецца пастановай Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

Асноўныя задачы Савета
4. Асноўнымі задачамі Савета з'яўляюцца: растлумачэнне і прапаганда дзяржаўнай палітыкі ў сферы мясцовага самакіравання; выпрацоўка рэкамендацый і прапановы па фарміраванні і рэалізацыі дзяржаўнай палітыкі ў сферы ажыццяўлення мясцовага самакіравання, у тым ліку пры вызначэнні асноўных накірункаў удасканалення заканадаўства Рэспублікі Беларусь ва ўказанай сферы; каардынацыя ўзаемадзейня паміж Саветам Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь (далей — Савет Рэспублікі), арганіаў мясцовага самакіравання і арганіаў дзяржаўнага кіравання; садзейнічанне забеспячэнню збалансаванага падыходу да рэалізацыі дзяржаўных і мясцовых інтарэсаў пры распрацоўцы і ажыццяўленні сацыяльна-эканамічных праграм; садзейнічанне павышэнню кваліфікацыі старшын і іншых работнікаў мясцовых Саветаў дэпутатаў.
Асноўныя функцыі Савета
5. У адпаведнасці з асноўнымі задачамі, указанымі ў пункце 4 гэтага Палажэння, Савет ажыццяўляе наступныя функцыі:
— вывучэнне становішча справы на месцах, аналіз і абагульненне праблем, выпрацоўка рэкамендацый і прапановы па ўдасканаленню важнейшых накірункаў дзейнасці арганіаў мясцова-

га самакіравання, садзейнічанне распаўсюджванню становага вопыту іх работы; абмеркаванне найбольш значных праектаў нарматыўных прававых актаў, якія рэгулююць правадзейнасць у сферы арганізацыі мясцовага самакіравання, і выпрацоўка прапановы па пытаннях далейшага ўдасканалення заканадаўства ў гэтай сферы;
— ўзаемадзейненне з арганіаў дзяржаўнага кіравання, прафсаюзнамі, маладзёжнымі, ветэранскімі і іншымі грамадскімі аб'яднаннямі, навуковымі і іншымі арганізацыямі як у Рэспубліцы Беларусь, так і за мяжой па пытаннях ажыццяўлення мясцовага самакіравання; прагназаванне магчымых вынікаў рэалізацыі рашэнняў дзяржаўнага кіравання, якія непасрэдна датычацца пытанняў мясцовага самакіравання, і выпрацоўка адпаведных рэкамендацый;
— інфармаванне арганіаў дзяржаўнага кіравання аб найбольш значных праблемах жыццядзейнасці насельніцтва і садзейнічанне іх вырашэнню;
— наладжванне «зваротнай сувязі» з мясцовымі Саветамі дэпутатаў прывічнага і базавога тэрытарыяльнага узроўню, у тым ліку шляхам правядзення сустрэч, семінараў, пасяджэнняў «круглых сталаў» з удзелам іх прадстаўнікоў; ажыццяўленне мераў па павышэнню кваліфікацыі і прафесійнага узроўню старшын і іншых работнікаў мясцовых Саветаў дэпутатаў; выкананне іншых функцый, якія вынікаюць з паставленых перад Саветам задач.
Склад і структура Савета
6. Савет складаецца са старшын Савета і членаў Савета.
7. Старшынёй Савета па пасадзе з'яўляецца Старшыня Савета Рэспублікі.
8. Прапановы па фарміраванню персанальнага складу Савета ўносяцца на разгляд Савета Рэспублікі Прэзідэнтам Савета Рэспублікі. Кандыдатуры, якія прапановувацца ў склад Савета ад вобласці і горада Мінска, папярэдне ўзгадняюцца з адпаведным прэзідэнтам абласнога (Мінскага гарадскога) Савета дэпутатаў.
9. Старшыня Савета і члены Савета працуюць на грамадскіх пачатках. Ратацыя членаў Савета ажыццяўляецца па меры неабходнасці.
10. Адкажным сакратаром Савета па пасадзе з'яўляецца начальнік упраўлення па ўзаемадзейню з арганіаў мясцовага самакіравання Сакратарыята Савета Рэспублікі.
11. Старшыня Савета, члены Савета і адкажны сакратар Савета зацвярджаюцца пастановай Савета Рэспублікі.
Арганізацыя дзейнасці Савета
12. Дзейнасць Савета арганізуе і каардынуе старшыня Савета.
13. Пасяджэнні Савета праводзяцца па меры неабходнасці, але, як правіла, не радзей за адзін раз у квартал.
14. Пасяджэнне Савета правамоцнае, калі на ім прысутнічае больш за палову ад поўнага складу Савета.
15. Работа Савета ажыццяўляецца на падставе гадавых планаў, якія зацвярджаюцца на яго пасяджэннях.
16. Рашэнні Савета прымаюцца адкрытым галасаваннем простаю большасцю прысутных, а таксама шляхам апытання. Пры роўнасці галасоў голас старшыні Савета з'яўляецца вырашальным.
17. Рашэнні Савета афармляюцца пратаколам, які падпісваецца старшынёй Савета або

асобай, якая вядзе пасяджэнне Савета. Рашэнні Савета маюць рэкамендацыйны характар.
18. У адсутнасць старшын Савета яго функцыі (па яго даручэнню) выконвае адзін з членаў Савета.
19. Члены Савета маюць права:
— прымаць удзел ва ўсіх мерапрыемствах, якія праводзяцца Саветам;
— уносіць прапановы па плану работы Савета і парадку дня яго пасяджэнняў, а таксама па пытаннях, якія абмяркоўваюцца ў рамках кампетэнцыі Савета;
— прымаць удзел у падрыхтоўцы праектаў рашэнняў і матэрыялаў да пасяджэнняў Савета і іншых мерапрыемстваў, якія арганізуе Саветам;
— знаёміцца з матэрыяламі, якія датычацца работы Савета.
20. Адкажны сакратар Савета:
— забяспечвае падрыхтоўку гадавых планаў работы Савета і парадку дня яго пасяджэнняў; арганізуе і забяспечвае падрыхтоўку праектаў рашэнняў і матэрыялаў да пасяджэнняў Савета;
— інфармуе членаў Савета аб месцы, часе і парадку дня чаровага пасяджэння Савета; арганізуе вядзенне пратаколаў пасяджэнняў Савета;
— запітвае ва ўпраўленнях і аддзелах Сакратарыята Савета Рэспублікі матэрыялы, неабходныя для работы Савета;
— забяспечвае кантроль за выкананнем рашэнняў, прынятых Саветам.
21. Для вывучэння пытанняў, якія ўваходзяць у кампетэнцыю Савета, да яго работы могуць прыцягвацца прадстаўнікі дзяржаўных арганіаў і арганізацый, сродкаў масавай інфармацыі, вучоныя і спецыялісты, а таксама стварацца рабочыя групы пад кіраўніцтвам аднаго з членаў Савета.
22. Інфармацыйна-аналітычнае, арганізацыйна-прававое, матэрыяльна-тэхнічнае і фінансвае забеспячэнне дзейнасці Савета ажыццяўляецца Сакратарыятам Савета Рэспублікі.

ПАСТАНОВА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
АБ ЗАЦВЯРДЖЭННІ
старшын, членаў і адкажнага сакратара Савета па ўзаемадзейню арганіаў мясцовага самакіравання пры Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь
Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь **пастанавіў:**
Зацвердзіць Савет па ўзаемадзейню арганіаў мясцовага самакіравання пры Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь у наступным складзе:
Старшыня Савета Навіцкі Генадзь Васільевіч — Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь
Члены Савета Аляксандр Ягоравіч — старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў
Ашмянцаў Сяргей Дзмітрыевіч — старшыня Брэсцкага абласнога Савета дэпутатаў
Білейчык Аляксандр Уладзіміравіч — намеснік Міністра юстыцыі Рэспублікі Белар-

усь (з яго згоды)
Богдан Яўген Яўгенавіч — старшыня Лунінецкага раённага Савета дэпутатаў Брэсцкай вобласці
Герасімовіч Святлана Міхайлаўна — старшыня Мінскага абласнога Савета дэпутатаў
Грыбаў Мікалай Уладзіміравіч — старшыня Капыльскага сельскага Савета дэпутатаў Баранавіцкага раёна Брэсцкай вобласці
Завадскі Генадзь Анатольевіч — старшыня Чэрвеньскага раённага Савета дэпутатаў Мінскай вобласці
Зянь Іван Іванавіч — намеснік Міністра фінансаў Рэспублікі Беларусь (з яго згоды)
Карпюч Аркадзь Іванавіч — старшыня Гродзенскага абласнога Савета дэпутатаў
Казьляк Барыс Мікалаевіч — старшыня Гродзенскага гарадскога Савета дэпутатаў
Кананчук Таццяна Патрыўна — старшыня Слаўгарадскага раённага Савета дэпутатаў Магілёўскай вобласці
Красоўская Ліра Антонаўна — старшыня Верхнядзвінскага раённага Савета дэпутатаў Віцебскай вобласці
Курьла Раман Уладзіміравіч — старшыня Бераставіцкага раённага Савета дэпутатаў Гродзенскай вобласці
Малафееў Анатоль Аляксандравіч — старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па нацыянальнай палітыцы і мясцоваму самакіраванню
Матусевіч Міхail Васільевіч — старшыня Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў
Панчоўка Уладзімір Іванавіч — старшыня Магілёўскага абласнога Савета дэпутатаў
Пісарвіч Сцяпан Канстанцінавіч — старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па эканоміцы, бюджэту і фінансах
Прылуцкая Людміла Адамаўна — старшыня Парышнскага сельскага Савета дэпутатаў Горацкага раёна Магілёўскай вобласці
Пугач Аляксандр Сяргеевіч — старшыня Жодзінскага гарадскога Савета дэпутатаў Мінскай вобласці
Пырко Уладзімір Міхайлавіч — старшыня Васілевіцкага гарадскога Савета дэпутатаў Рачыцкага раёна Гомельскай вобласці
Рудэнка Анатоль Георгіевіч — начальнік упраўлення па ўзаемаадносинах з арганіаў мясцовага самакіравання Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь (з яго згоды)
Сяліцкі Валерый Сцяпанавіч — старшыня Гомельскага абласнога Савета дэпутатаў
Сініцын Мікалай Мікалаевіч — старшыня Каменскага сельскага Савета дэпутатаў Лепельскага раёна Віцебскай вобласці
Чарнастан Уладзімір Сцяпанавіч — старшыня Гомельскага гарадскога Савета дэпутатаў.

Зацвердзіць адкажным сакратаром Савета па ўзаемадзейню арганіаў мясцовага самакіравання пры Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь начальніка упраўлення па ўзаемадзейню з арганіаў мясцовага самакіравання Сакратарыята Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь **Сцяпаненка Аляксандра Мікалаевіча**.
Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Г. НАВІЦКІ
2 красавіка 2007 года, г. Мінск
№ 391 — СР3/VI.

2 апреля 2007 года можно считать официальным днем рождения Совета по взаимодействию органов местного самоуправления — новой структуры, созданной в соответствии с Указом Президента № 21 «О повышении роли органов местного самоуправления и самоуправления в решении вопросов жизнеобеспечения населения» при Совете Республики Национального собрания.
Целенаправленная подготовительная работа по созданию единого органа, который координировал бы деятельность местных Советов на республиканском уровне, велась давно. И вот она завершена. «На выходе» мы получили республиканскую структуру, аналогов которой раньше не было.
О том, с какой целью был создан Совет по взаимодействию органов местного самоуправления, каковы его задачи и функции и что, в конечном итоге, получат от этого местные Советы депутатов, «МС» попросила рассказать ответственного секретаря новой структуры, начальника управления по взаимодействию с органами местного самоуправления Секретариата Совета Республики Алексея СТЕПАНЕНКО.

— Взаимодействие между органами местного самоуправления, безусловно, было и раньше. Сейчас нам предстоит поставить эту работу на более высокий уровень и, соответственно, придать ей системный, динамичный и, в конечном итоге, более результативный характер. Ведь до создания Совета по взаимодействию вся координация системы органов самоуправления закончилась на уровне области. Совет же «заключил» ее на уровне республики. Эта структура создана при Совете Республики, но является самостоятельным органом. На сегодняшний день главная его задача — выработка рекомендаций и предложений по формированию и реализации единой государственной политики в деятельности органов местного самоуправления, в том числе при выработке основных направлений совершенствования законодательства. То есть, Совет должен помогать органам местного самоуправления проводить политику государства так, чтобы не было «разночтений» в ее понимании, чтобы это устраивало и первичный уровень, и базовый, и областной.
Кроме того, наш Совет должен всячески способствовать координации взаимоотношений между Советом Республики, органами местного самоуправления (Советами депутатов всех уровней) с одной стороны и органами государственного управления с другой. Это необходимо, чтобы максимально помочь снять проблемы на местах. Ведь Президент еще до выборов — помните? — говорил о том, что нужно убрать с дороги все «камни», все «завалы», то есть то, что мешает людям нормально жить и работать. К сожалению, сегодня этих проблем на местах еще немало. Конечно, не все «завалы» получится убрать сразу. Но если каждый поднимет «камень», дорога станет не просто чище, а значительно чище.
Сегодня — и я об этом всегда говорю — любой Совет депутатов, в том числе и сельский, имеет право принять на своей сессии решение по той или иной проблеме и при необходимости обратиться к органам местного самоуправления Администрации Президента.
Может быть, мы кого-то и углубили — время покажет. Тем не менее, это же не какой-то консервативный орган, здесь и естественная ротация кадров предусмотрена. Она заложена в Положении о Совете. Главное — сохранить гибкость и маневренность, а также деловую, а не показную активность этой структуры. Поэтому предлагали тех людей, которые могут не просто «засесть», а конкретно отслеживать методы и формы работы. Поэтому и предполагается, что наш Совет должен осуществлять взаимодействие, быть своего рода «арбитром» между органами местного самоуправления и управления.
— **Но это ведь не означает, что по каждой проблеме вы будете обращаться в министерство или правительство?**
— Конечно, нет! Ведь многие проблемы, я бы даже сказал, процентов 90—95 их, как показывают практика и жизнь, можно решить на уровне района или, в крайнем случае, области.
— **У вас нет опасения, что некоторые граждане воспримут эту структуру как очередную «инстанцию» для жалоб?**
— В функции Совета рассмотрены жалобы как таковых не входит. Жалобы и обращения должны рассматривать те органы, которым положено ими заниматься. Но если по одной и той же теме постоянно возникают вопросы и они затрагивают интересы многих людей, значит, имеет место проблема, и ее необходимо изучать. То есть, к таким моментам мы будем подходить индивидуально...
Конечно, сегодня мы, образно говоря, идем по непаханому полю, по целине. Но жизнь есть жизнь, и она, если что, нас поправит, подкорректирует. Главное — сделать первый шаг. **Наталья КАРПЕНКО.**

Сегодня мы, образно говоря, идем по непаханому полю, по целине.

Сегодня мы, образно говоря, идем по непаханому полю, по целине.

«НАМІНАЦЫЯ» ДЛЯ СТАРШЫНІ САВЕТА

ПОСЛЕ ВЫСТУПЛЕНИЯ «МС» ФАКТЫ ИМЕЮТ МЕСТО

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Творчыя планы будаваліся па матэрыялах Усебеларускага на-роднага сходу, праграмы сацыяльнага развіцця Беларусі на 2006—2010 гады, штогадовага паслання кіраўніка краіны да Нацыянальнага сходу, рабочай паездкі Прэзідэнта па Магілёўскай вобласці і Указа № 21 «Аб павышэнні ролі органаў мясцовага кіравання і самакіравання ў рашэнні пытанняў жыццязабеспячэння насельніцтва».

— **Прынамсі, аб Указе. Наколькі свечасавец, на ваш погляд, было яго прыняравае ён усе праблемы сельскіх Саветаў?**

— Як старшыня адчуваў вострую патрэбу ў выхадзе азначанага Указа. Мы яго даўно чакалі. Прынамсі, разам з некаторымі іншымі старшынямі раённых Саветаў я прымаяў удзел у падрыхтоўчай рабоце над Указам, у яго абмеркаванні ў Савеце Рэспублікі. Наша дзяржава сёння актыўна развіваецца, мясцовае кіраванне і самакіраванне не павіна заставацца ў баку ад агульнарэспубліканскіх працэсаў. Указ выйшаў наколькі свечасавец — якраз напярэдадні новага склікання. Цяпер новаабраныя старшыні маюць дакладна прапісаныя свае функцыі і абавязкі.

— **Некаторыя старшыні наркалі, што не знайшлі ва Указе нейкіх рэвалюцыйных змен...**

— А яны і не патрэбны. Да-статкова будзе рэалізавана ўсё тое, што ва Указе прапісана. Возьмем, напрыклад, крыніцы фарміравання бюджэту сельвыканкама. Іх стала значна больш. Раней даходы сельвыканкама падводзіліся пад рас-

ходны, а яны ў сваю чаргу абмяжоўваліся заробкам старшыні і сакратара, канцтаварамі, утрыманнем транспарту. Калі патрэбна на гэту, умоўна кажучы, 15 мільянаў рублёў, значыць, столкі ў бюджэт і закладалі. А цяпер у старшыні ёсць прастора для творчасці. Сёння даходны артыкул сельвыканкама ідзе падаткам на незавершанае будаўніцтва на тэрыторыі сельсавета, зямельны пада-ток з фізічных асобаў, даход-ды ад здачы ў арэнду і продажаў грамадзянам зямельных участкаў... Пашырылася бюджэтная поле, з'явілася асабістая зацкаўленасць саміх Саветаў. Натуральна, чым больш будзе фізічных асобаў, тым больш падаткаў паступіць у мясцовы бюджэт. Ёсць на тэрыторыі сельсавета зямля, што пустуе, — знаходзьце ахвотных на ёй працаваць, здавайце ў арэнду і атрымаўце грошы! Зямля рацыянальна выкарыстоўваецца — сельвыканкам мае выгаду. Некаторыя падаткі сельвыканкама збіралі і раней, да выхду Указа № 21, але та-кай прамой залежнасці з інтэ-рэсамі Савета не назіралася. Яшчэ адна крыніца паступлення ў бюджэт, якой раней у сельвыканкамаў не было, — гэта даход ад рэалізацыі безгаспадарнай маёмасці. Напрыклад, у сельсавецце стаіць пусты будынак былой сталойкі ці КБА, нікому не патрэбны — прымайце яго на баланс, здавайце ў арэнду, атрымаўце грошы.

— **Рэальныя паступленні ў бюджэт сельвыканкама павялічыліся, але, напэўна, узрасла і нагрузка, аб'ём работ?**

— Безумоўна. Цяпер мы павінны збіраць усё падаткі на тэрыторыі сельсавета, што вытворчасці сакаў і дзіцячага харчавання з нямецкім капіталам. Ёсць некаторая надзея, што з прыняццем праграмы ва умовах выгаднага інвеставання цікавасць да самабытнага края праявіць прыватны капітал.

— **На што маркуецца расходаваць бюджэт сельвыканкама?**

— Паверце, сельвыканкаму заўсёды ёсць куды патраціць грошы. Напрыклад, матэрыялы на заахоўшчы старостваў, старошынь, актывістаў селькамаў. Менавіта на такіх людзей абяпіраюцца ў сваёй рабоце старшыні. Альбо на добраўпарадкаванне. На тэрыторыі кожнага сельсавета ёсць свае балочныя кропкі: у адной вёсцы моглі патрабуюць рамонт, у другой — калодзежы. На гэты год толькі на добраўпарадкаванне нашым сельсаветам запланавана выдаткаваць 220 мільянаў рублёў. Яшчэ 30 мільянаў менавіта на гэту выдзеліў раённы цэнтр занятасці насельніцтва. Акрамя таго, па навадзненню парадку на зямлі мы актыўна супрацоўнічаем з Рэспубліканскім фондам экалогіі. За мінулы год на добраўпарадкаванне сельскія і пазасельскія Саветы нашага раёна асвоілі 300 млн рублёў (хоць год не зусім тыповы, — у Ба-бруйску праводзіліся рэспубліканскія дажынкi). Яшчэ ў 2002 годзе гэта сума складала ўсяго 49 млн, у 2003-м — 80 млн, у 2004-м мы выйшлі на 170 млн, а ў 2005-м дацягнулі да 200 млн рублёў.

— **Што вы можаце сказаць пра павелічэнне штатаў сельвыканкамаў?**

— Гэтае пытанне адно з самых балючых. Сёння мы цалкам выкарыстоўваем патэнцыял старшыні сельскага Савета — яго фізічныя, прафесійныя, арганізатарскія якасці. Мы няшчадна экспloatуем старшыню, а яму ж таксама трэба на кожную абшчэтку. Размеркаваць частку ускладненых на яго плечы задач. Хоць бы тыя ж падаткі сабраць. У нас ёсць буйныя сельсаветы (Слабодкоўскі, Барцікоўскі), дзе сума сабра-ных плацяжоў можа перавы-шваць 40 млн рублёў у месяц. Безумоўна, сельвыканкаму патрэбны чалавек, які будзе гэтым займацца. І ў нашых сельскіх

— **Але там не прапісаны канкрэтныя нарматыўныя колькі штатныя адзінак на тысячу насельніцтва...**

— Гэта з часам дапрацуецца. Ва Указе пералічаны асноўныя агульныя палажэнні, а канкрэтыя павіна праходзіць на месцах. Што датычыцца нашага раёна, мы колькасць штат-ных адзінак захавалі, проста ў свой час іх не скарацілі. Таму і працаваць нам сёння крыху лягчэй, чым іншым. А што можа адзіна старшыня? На ім жа і добраўпарадкаванне, і вулічнае асвятленне, і збор малака і шмат чаго яшчэ.

— **Ведаю, што далёка не ўсе сельвыканкамы займаюцца зборам малака ад насельніцтва. Маўляў, клопатаў шмат, а прыбытку ніякага.**

— Мы вывучылі вопыт Кіраўскага раёна, прааналізавалі свае ворагодныя аб'ёмы паступлення малака, карцей качучы, спачатку падавалі эканамічна абгрунтаванне, а потым толькі ўзяліся за справу. Увялі сістэму прэміравання для малаказборшчыкаў, што дазволіла значна палепшыць якасць абслугоўвання насельніцтва. Сёння малако мы збіраем у 12 сельсаветах і пакуль маем канкрэтную выгаду. Праўда, у раёне паступова скарачаецца пагалоўе кароў (прыкладна на 540 у год), таму аб'ёмы малака ў нас змяншаюцца. І ў хуткім часе збор малака стане нявыгадным.

— **Ва Указе № 21 прапісаны канкрэтны механізм падтрымкі камунальных унітарных прадпрыемстваў, створаных пры выканкамах пярэдняга тэрытарыяльнага ўзроўню. У вышым раёне КУПы ёсць?**

— Не бачу неабходнасці. Указ выйшаў, яго палажэнні будзем укараняць адразу па ўсім раёну. Безумоўна, не ўсё можа атрымацца адразу. Нешта, магчыма, затармозіцца на раённым узроўні. Па вялікаму рахунку суп'ярэньні пераходзіць да рэалізацыі Указа № 21 я не бачу. Трэба проста працаваць.

— Яшчэ не, але мы плануем стварыць КУП у самы бліжэйшы час. Неабходнасць у ім сёння востра адчуваецца. У нас ёсць рэгіён (пасёлкі Рэдка Рог і Брожа), дзе няма нармальнага вытворчага прадпрыемства. Былы саўгас аб'ядналі з птушкафабрыкай, яе выкупіў прадпрыемствы, якому нявыгадна аказваць сацыяльна значныя паслугі мясцоваму жыхарам. Ён іх і не аказвае. Людзям няма каму дапамагчы ўзараць, пасеяць, пра-бранаваць, сабраць ураджай. Там патрэбны КУП. Мы вывучылі вопыт па стварэнню такіх прадпрыемстваў у суседніх раёнах, пабачылі станючыя і адмоўныя моманты. Самае складанае — вывесці КУП на самаакупнасць. Гэта атрымлівалася не ва ўсіх. Некаторыя прадпрыемствы нават закрываліся. На старых умовах многія КУПы не вытрымлівалі, аднак з выхадам Указа, дзе дакладна прапісаны шэраг мераў па іх падтрымцы, упэўнены, іх колькасць павялічыцца, у тым ліку будзе створаны ён і ў нас, на базе Брожскага сельвыканкама.

— **Ці плануецца вы ў сваім раёне ствараць так званыя «вопытныя» сельсаветы для «абкатвання» палажэнняў новага Указа?**

— Не бачу неабходнасці. Указ выйшаў, яго палажэнні будзем укараняць адразу па ўсім раёну. Безумоўна, не ўсё можа атрымацца адразу. Нешта, магчыма, затармозіцца на раённым узроўні. Па вялікаму рахунку суп'ярэньні пераходзіць да рэалізацыі Указа № 21 я не бачу. Трэба проста працаваць.

Гутарыла Інга МІНДАЛЁВА. г. Бабруйск.

Мы няшчадна экспloatуем старшыню, а яму ж таксама трэба на кожную абшчэтку.

выканаўчых камітэтах такія спецыялісты працуюць — на 0,75 стаўкі. Акрамя таго, у нашым раёне ёсць Саветы, дзе прапісана да тысячай вайскоўцаў. Па-станюкай іх на ўлік і зняццём з ўліку, прапіскай-выпіскай таксама павінен нехта займацца. У нас гэта начальнік ваенна-ўліковага стала. Штат сельвыканкамаў Бабруйскага раёна ў сяроднім складзе 5—6 чалавек. Ведаю, што ў многіх іншых раёнах ён абмяжоўваецца старшыней і сакратаром. Гэта няправільна. Штат сельвыканкама павінен вар'іравацца ў залежнасці ад колькасці насельніцтва, якое прахывае на яго тэрыторыі. Пра гэта гаворыцца і ва Указе № 21.

РУКАТВОРНАЯ ПРЫГАЖОСЦЬ

7-я Міжнародная спецыялізаваная выстаўка «Кветкі. Насенне. Сад. Агарод»

выклікала вялікую цікавасць наведвальнікаў

Чарговы раз міжнародная спецыялізаваная выстаўка-кірмаш сабрала разам прафесійных садаводаў, фларыстаў, спецыялістаў па добраўпарадкаванню вясковых сядзіб. Не-выпадкова выстаўка кожны год праходзіць у пачатку красавіка, калі для кожнага гаспадара сельскага двара надыходзіць час прывесці яго ў парад.

жэ, сталі кветкі. Кадушчаныя і аранжарэйная зеляніна і жывыя кветкі стварылі атмасферу прыгажосці. На выстаўцы былі прадставлены шырокі выбар інструментаў, шкля і керамікі для кветак, субстра-ты, насенне і саджанцы, гідропані-ка, інвентар, угнаенні і сродкі аб-ароны раслін, цяпліцы, канструкцыі для саду. А фірма «Aquael» (Поль-шча), напрыклад, дэманстравала

дэкартаўныя саджалкі. На выстаўцы таксама можна было набыць літаратуру па садо-дству, кветкаводства і садоваму ды-зайну. Любіцелі вырабаў з лазы, са-ломкі, штучных раслін і ландшафт-нага дызайну і праектавання, што развіваецца апошнім часам, да-даліся шмат цікавага і карыснага за гэтыя дні.

Лянаід ТУГАРЫН.

ЛЕПШЫМ СЕЛЬСАВЕТАМ І СТАРАСТАМ — ГРАШОВЫЯ ПРЭМІІ

У Магілёўскай вобласці ўпершыню прайшоў спаборніцтва сярод органаў мясцовага кіравання і самакіравання. Прэзідыум Магілёўскага абласнога Савета дэпутатаў падвёў вынікі за 2006 год.

Пераможцамі сталі Прудкоўскі сельсавет Чавускага раёна, Лапаціцкі сельсавет Слаўгарадскага раёна і Скрыпільскі сельсавет Кіраўскага раёна. Яны атрымалі значныя грашовыя прэміі: за першае, друго-е і трэцяе месцы 500, 400 і 300

базавых велічынь адпаведна. — Лапаціцкі сельсавет атрымаў 12 мільянаў 400 тысяч рублёў і размеркаваў гэтыя грошы на самыя патрэбныя справы, — расказала старшыня Слаўгарадскага раёнанага Савета дэпутатаў Таццяна Кананчук. — Грошы пайшлі на ремонт будынка сельса-вета, на набыццё 10 рэсаў часу для эканоміі асвятлення ўзлесі і газона-касілі. Добраўпарадкаванне трэба трымаць на належным узроўні, бо летася Лапаціцкі сталі аргаарадком. З прэміяльным грошай таксама за-

ахвачаны супрацоўнікі Савета і старасты вёсак. Само спаборніцтва — справа добрая, і намагацца лепшых Саветаў могуць быць адзначаны значнымі прэміямі. Паводле вынікаў абласнога спаборніцтва, узнагароджаны і лепшыя старасты вёсак: Васіль Котаў з вёскі Нікуліна Горацкага раёна, Любоў Жураўлевіч з вёскі Родня Клімавіцкага раёна і Тамара Грыгор'ева з вёскі Верамейкі Чырыкаўскага раёна.

Ілона ІВАНОВА.

ЧАМУ ТУТ БІЗНЭСУ НЯМА?

Агратурызм як дапамога малым гарадам

Аетам у Высокім Камянецкага раёна мае адбыцца фестываль сельскага турызму. Гаспадары сядзіб з вобласці, кіраўнікі турыстычных арганізацый збруцца на агляд, абмен вопытам. Магчыма, да форуму праявіць цікавасць людзі з іншых рэгіёнаў краіны. Фэст, хутчэй, за ўсё будзе называцца «Зорка Высокага свеціць усім». Ужо зараз да святых рыхтуюцца педагогі і выхаванцы Высокаўскага цэнтра пазашкольнай работы. Тут і прыдумалі названы слоган.

Дырэктар цэнтры Людміла Дудар расказала, што ў іх устано-ве каля двухсот дзяцей займаюцца краязнаўчай работай па праграме «Спадчына». Юныя след-дзяткі не толькі вывучаюць гісторыю, па-мятныя мясціны свайго края, але актыўна паляпляюць, упрыгожваюць родную зямлю. На іх рахунку добраўпарадкаван-не наваколных крыніц, якіх школьнікі займаліся разам з дарослымі. Кожную вясну удзельнікі гурткова працуюць на ўборцы тэрыторыі свайго гарадка і, перш за ўсё яго галоўнай славуцасці — парку.

Гісторыя гэтай парку налічвае некалькі стагоддзяў. Ён быў разбіты на тэры-торыі старога замчышча Высокаўскага замка, велічанага ўзору бастыённай сістэмы ўмацаванняў XVII стагоддзя. Замак зарэў ў 1748 годзе, але пазнейшыя гаспа-дары Высокага шанавалі гісторыю са-пегаўскага замка. У 1815 годзе жонка Паўла Салегі Пелегера Патоцкая каля старых муроў пабудавала палац і пашыры-ла парк за межы вала. Палац называ-юць помнікам архітэктуры перыяду класі-цызму. Ён захавася да нашага часу і з'яўляецца зараз адным з карпусоў са-наторнай школы-інтэрната. У канцы XIX стагоддзя парк перажыў рэканструкцыю і стаў сапраўднай жамчужнай нашага края. Тут да гэтай пары растуць чорная і веймутавая сасна, еўрапейская і даўрская лістоўніца, заходняя туя, каштан, бук, дуб пірамідальны, акацыя, клён, ясені. Доў-гая каштанавая алея і цяпер здзіўляе сваёй прыгожасцю. А магунтыя, не менш чым двухсотгадовыя дубы, уражваюць веліччу.

Але стары парк даўно моліць аб да-памозе. Касметычныя рамонтны, якія не раз праводзіліся за сродкі мясцовай ула-ды, помнік прыроды не выратуе. Не спрыялі паляпшэнню атмасферы парку гарадскія ачышчальныя збудаванні, якія размешчаны амаль што на яго тэрыто-рыі. Ёсць шмат іншых праблем. І вось добрая вестка прыйшла з Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакол-нага асяроддзя. Выдзеленыя сродкі на праект правядзення рэканструкцыі парку. Пакуль толькі на праект. Але, як га-варыць правадчы сусветнага пралетары-яту, галоўнае — увязка ў бой... Тым болей што Высокае Камянецкага раёна ўвайшло ў спіс 25 малых гарадоў Брэст-чыны, праграма развіцця якіх зараз да-працоўваецца.

Мэтаў рэалізацыі гэтай праграмы, як вядома, з'яўляецца сацыяльна-эканамі-чнае развіццё рэгіёнаў і, як вынік, — да-стойнае жыццё людзей. З пачатку 90-х гадоў у горадзе закрывалі асноўныя прадпрыемствы — завод жалезабетон-ных вырабаў, кансервавы завод, вы-творча-гандлёвы камбінат, райсельгас-тэхніка. У пачатковым населеным пункце, дзе працаздольнага насельні-цтва прыкладна дзве тысячы, страчана 700 рабочых месцаў. Выжыў пасля ўсіх перамен толькі сыраробны завод, зараз гэта беларуска-расійскае прадпрыем-ства «Белавескія сыры». Пасля рэкан-струкцыі ў апошняй два-тры гады там на работу прынята 150 чалавек. Чакаецца, што на месцы былога кансервавага ху-тка ўступіць у строй прадпрыемства па

вытворчасці сакаў і дзіцячага харчаван-ня з нямецкім капіталам. Ёсць некаторая надзея, што з прыняццем праграмы ва умовах выгаднага інвеставання цікавасць да самабытнага края праявіць прыватны капітал.

— Турызм можа стаць выгаднай спра-вай для дзельных людзей і дадатковай крыніцай паўпаўнення бюджэту Высокага, — сказаў карэспандэнту «МС» старшыня Высокаўскага гарадскага Савета, ён жа кіраўнік выканаўчай улады Леанід Бірук. — Галоўная наша жамчужына — стары парк — будзе рэканструаваны. Новыя ачышчальныя збудаванні ўжо ўсталя-ваюць у строй сёлета. А старыя будуць паступо-ва закансерваваны. І не толькі парк у нас цікавы, тут што ні крок зрабі — усё ды-хае даўнінай, — працягвае свае разва-жання Леанід Леанідавіч. — Побач з гора-дам — Воўчын, радавое гняздо апошня-га польскага караля Аўгуста Панятоўска-га. Геаграфічная становішча горада з усіх бакоў выгаднае, калі глядзець на яго праз прызму турыстычнай галіны. Да Белавес-кай пушчы можна даехаць за гадзіну, дзяржаўная мяжа і бліжэйшы паграні-чаход усяго за адзінаццаць кіламетраў ад былога райцэнтры.

Іх, былыя райцэнтры, вялікія пасёлкі, гісторыя, не абдыяляў увагай. Некаторыя, у мінуты горады з магдэбургскім пра-вам, захавалі памяць у мурах палацаў і замкаў, на жал, амаль ушчэнт разбура-ны. Імёны Салегіаў, Касцюшкі, Напалео-на Орды звязаны з такімі населенымі пунктамі, як Ружаны, Косава, Целяханы. У кожным з пасёлкаў жывуць народныя ўмелцы, нейкім чынам выжылі спрадвеч-ныя рамёствы. Тут захоўваюць традыцыі, спяваюць песні, якіх ужо не пачуеш у го-радзе. Словам, тут раскошны край для агратурызму. Калі ў справу ўкласці гро-шы.

Як сказаў начальнік сектара турызму ўпраўлення па фізічнай культуры, спорту і турызму Брэсцкага аблвыканкама Міка-лай Шайко, турфірмы пакуль што працую-ць па-старому. Мы цярпim ад таго, што не ўмеём паказаць свае «жамчужыны». А будаваць турызм па-сучаснаму, — значыць, укладваць сродкі ў развіццё бізнэ-су. Замежны турыст паедзе, калі яму будзе забяспечана камфортнае пражыван-не разам з нацыянальным каларытам і цікавымі экскурсіямі. А на маршрутах, на-ват тых, што ёсць, пакуль вельмі бедная інфраструктура. Магчыма, пасля прыняц-ця дзяржаўнай праграмы развіцця рэгі-ённаў турыстычныя фірмы стануць смейлі-вышымі, адважача ўкладваць сродкі ва ўласнасць на маршрутах. Можна знайсці шмат цікавага, арыгнальнага амаль у кожным раёне.

Ады нашы балоты чаго вартыя! Ня-даўна начальнік ўпраўлення аддзяцы Коб-рынскага раёна Валяцін Трубыч рас-казваў аўтару гэтых радкоў, які ён знаё-міў з мясцовымі краямідамі калегу з Гер-маніі з паказам яму паромную пераправу, балота ля Дняпра-Бугскага канала, поў-нае цвіцення і гукаў позняй вясны. Госьць быў у вялікім захваленні і ўсё дапытваў-ся: «Валяцін, чаму тут няма бізнэсу?». Адказаў на гэта пытанне было вельмі няпроста.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

ВЫ СПЫТАЛІ Ё «МС» КАМУ ПАКАЗАНА МЕДЫЦЫНСКАЯ РЭАБІЛІТАЦЫЯ?

Рэабілітацыйныя аддзяленні ёсць у кожнай вобласці — на базе абласной балніцы ці іншай установы аховы здароўя, а ў Асакаўшчыне — Рэспублі-канская клінічная балніца медыцынскай рэабілітацыі. У Лідзе, Смаргоні, Мазыры, Баранавічах і Пінску, на базе Магілёўскай балніцы №1 і ў лячэбных установах ін-шых рэгіёнаў прадулгеджана магчымаць правядзення паўторных курсаў стацыянар-най рэабілітацыі хворым у познім перыя-дзе захворванняў. У гэтых аддзяленнях курс медыцынскай рэабілітацыі прахо-дзяць і пацыенты з сельскай мясцовасці, паколькі тыя, як правіла, не маюць маг-чымасці атрымаць належную дапамогу ў амбулаторна-паліклінічных умовах. У Мін-ску і Магілёве ў хуткім часе плануецца ад-крыццё аддзяленняў медыцынскай рэабі-літацыі на базе чыгуначных балніц.

Фота Анастасіі ШЕШУК.

Гаворка ідзе аб тым, што спецы-яльныя медыцынскія меры здольны дапамагчы чалавеку мець сімална аднавіць здароўе, а ў са-мых цяжкіх выпадках — прадудзіць інваліднасць. Аднак практыка па-казавае, што часам хворы не атрымавае належнае. Верагодна, яму варта быць больш дасведчана-ным.

На фоне агульнай рэабілітацыі, якая можа спатрэбіцца хвораму ча-лавеку — сацыяльнай, псіхалагічнай — уласна медыцынскай належыць першастанна роля, бо медыцынскія рэабілітацыя ўяўляе сабой пасля-доўны этап у сістэме лячэбна-ды-ягнастычных мерапрыемстваў, скі-раваных на аднаўленне жыццья-дзейнасці і функцыянальных магчы-масцяў, парушаных у выніку за-хворвання.

Пасля выліскі з інтэнсіўнага ста-дыяна медыцынскай рэабіліта-цыі працягваецца. Аднаўленчы пе-рыяд хворых пасля магзавых і спі-нальных інсультаў, унутрычарпных і спінальных траўмаў, перанесеных

нейрахірургічных умяшанняў, востра-га інфаркту міякарда, апэратыў-нага лячэння па прычыне захвор-вання сэрца і сасудаў працягва-ецца ў аддзяленні ва умовах палі-клінікі ці стацыянара.

У больш лёгкіх выпадках дысплан-сэрнае назіранне ажыццяўляецца на ўзроўні паліклінічных устаноў, якія валодаюць зараз усім неабходным для правядзення адпаведных пра-цэдур. У аддзяленнях медыцынскай рэабілітацыі паліклінікі асноўны ўпор робіцца на далейшае аднаўленне функцыянальных магчымасцяў ар-ганізма, на правядзенне кінезатэра-піі — масаж, лячэбная фізкультура, праводзіцца навучанне ў «школе» хворцага, тлумачыць Ганна Анатоль-еўна. Урачы-рэабілітолагі паліклінік фарміруюць праграмы рэабілітацыі хворых і інвалідаў, забяспечваюць іх неабходнай інфармацыяй, ацэ-нуюць эфектыўнасць праведзеных мерапрыемстваў.

Зараз у рэспубліцы функцыянуе каля 280 паліклінічных аддзяленняў медыцынскай рэабілітацыі, у тым ліку Рэспубліканскі цэнтр медыцын-скай рэабілітацыі і бальнеалячэння ў Мінску. Сюды хворых і інвалідаў накіроўвае ўрач паліклінікі па месцы жыхарства.

А пацыенты, якія маюць патрэбу ў пастаянным наглядзе медыцынска-га работніка, у якіх ёсць высокая ры-зыка наступлення цяжкай інваліднасці — з моцнымі парушэннямі магчы-масці рухацца, тыя, хто не здольны выконваць нават элементарныя функцыі, накіроўваюцца пад нагляд урача-рэабілітолага, інструктара ля-чэбнай фізкультуры, лагапеда ў ме-жах стацыянарных (кардыялагічных, неўралагічных і артапедычных) ад-дзяленняў ранняй рэабілітацыі. Спе-цыялісты павінны дапамагчы хвора-му стаць незалежным ад дапамогі званку настолькі, наколькі гэта маг-чыма, нягледзячы на тое, што такім, як раней, ён быць не зможа.

— Можна сказаць, зараз мы ва-лодаем дастатковай колькасцю ад-дзяленняў рэабілітацыі, — кажа Ган-на Лукіна, — куды, згодна з адпа-ведным загадам Міністэрства ахо-вы здароўя, накіроўваюцца такія хворыя, з якімі неабходна праца-ваць па спецыяльнай праграме, а таксама сельскія жыхары, якія на-огул не маюць магчымасці прайсці рэабілітацыю іншым чынам. Павод-ле ўстаноўленых правілаў, загадчык аддзялення любой балніцы мае права дамовіцца з намечдана спе-цыялізаванай рэабілітацыйнай уста-новы аб перадачы хворцага. Так што той, хто хоча атрымаць дапамогу, павінен яе атрымаць...

У структуры першастанай ін-валіднасці працаздольнага на-сельніцтва першае месца зай-маюць хворыя сістэмы крова-звароту (28,64 працэнта), друго-е — новаўтварэнні (25,57 працэнта), трэцяе — траўмы (10,8 працэнта).

Святлана БАРЫСЕНКА.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:

САВЕТ РЭСПУБЛІКІ НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ,

ПАЛАТА ПРАДСТАЎНІКОў НАЦЫЯНАЛЬНАГА СХОДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ,

УСТАНОВА «РЭДАКЦЫЯ ГАЗЕТЫ «ЗВЯЗДА»

ГРАМАДСКІ САВЕТ:

МАЛАФЕЕЎ А. А., старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцоваму самакіраванню;

САСОНКА М. П., старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўнаму будаўніцтву, мясцоваму самакіраванню і рэгламенту;

СІВАКОЎ В. А., старшыня Аршанскага гарадскога Савета дэпутатаў;

ЯРКОВІЧ В. І., старшыня Кірыяўскага сельскага Савета Магілёўскай вобласці.

АДКАЗНАЯ ЗА ВЫПУСК: Наталля КАРПЕНКА.

Дэмаграфічная бяспека

Ва ўсіх рэгіёнах Беларусі павялічваецца нараджальнасць

Ва ўсіх рэгіёнах Беларусі сёлета павялічваецца нараджальнасць, паведамілі ў галоўным упраўленні палітыкі занятасці і народнаасельніцтва Міністэрства працы і сацыяльнай абароны.

У рэспубліцы ў студзені—лютым гэтага года нарадзілася 15 тыс. 789 дзяцей. Гэта на 9,9 працэнта больш, чым у студзені—лютым летась. Прычым сярод гарадскога насельніцтва колькасць нованароджаных за два месяцы 2007 года «прыплюсавала» да аналагічнага перыяду 2006 года на 11,7 працэнта, сярод вясковага — на 5,2 працэнта.

Паводле слоў спецыялістаў, сярод рэгіёнаў Беларусі максімальны прырост колькасці народжаных адзначаецца ў Гомельскай вобласці — 16,8 працэнта. На другой пазіцыі па гэтаму паказчыку — Брэсцкая вобласць (колькасць немаўлят павялічылася на 12,6 працэнта), на трэцій — горад Мінск (на 11,4 працэнта). Найменшы прырост ад-

значаны ў Магілёўскай вобласці (5,1 працэнта). Гэты паказчык у Віцебскай і Мінскай абласцях склаў адпаведна 6 і 6,3 працэнта.

У міністэрстве адзначылі, што ў Беларусі ўмацоўваецца тэндэнцыя зніжэння смертнасці. У рэспубліцы ў студзені—лютым гэтага года памерлі 23 тыс. 205 чалавек (92,8 працэнта да студзеня—лютага 2006 года). Зніжэнне смертнасці адбылося за кошт змяншэння колькасці памерлых практычна па ўсіх групася асноўных прычын смерці, за выключэннем хвароб органаў стрававання. Істотна знізілася смертнасць ад знешніх прычын — на 12,8 працэнта. Асабліва значна знізілася смертнасць ад выпадковых атручванняў алкаголем — на 27,6 працэнта.

У студзені—лютым гэтага года заключана 10 тыс. 156 шлюбаў — на 1 працэнт больш у параўнанні са студзенем—лютым мінулага года.

Алена ПРУС, БЕЛТА.

На сувязі — урач

ВІРУСЫ

АТАКУЮЦЬ СЭРЦА

Здавалася б, што можа быць агульнага паміж такімі захворваннямі, як дыябет ці, скажам, шызафрэнія, рассеяны склероз, кардыяміятыя і... вірусамі? Аказваецца, агульнае ёсць. На працягу апошніх некалькіх гадоў вучоным удаецца абнававаць вірусы ва ўсё большай колькасці «злчынстваў», якія тыя ўтвараюць у арганізме чалавека. Не сакрэт, што вакол нас — у паветры, глебе, вадзе — безліч вірусаў, якія найбольш камфортна адчуваюць сябе ўнутры жывога арганізма, куды вельмі лёгка трапляюць і адкуль абсалютна не хочуць «высяляцца». Каварства і асабліва небяспека віруснай інфекцыі заключаецца ў тым, што да нейкага моманту інфекцыйны захворванні былі, што называецца, вядомыя «ў твар», а цяпер відавочна, што вучоным недацэнвалі вірусы, якія «прыклалі руку» да развіцця значна большай колькасці паталогій.

Што сабе дазваляюць вірусы? Ці можна ў Беларусі іх дыягнаставаць і, калі так, то наколькі гэта дапамагае хворым у лчэнні? Вось аб чым найперш хочацца спытаць у кіраўніка аддзела экалогіі і эпідэміялогіі вірусных інфекцый Навукова-даследчага інстытута эпідэміялогіі і мікробіялогіі, доктара медыцынскіх навук Тамары АМВРОСЬЕВАЙ.

— Вірусы могуць атакаваць, напрыклад, клеткі падстраўнікавай залозы, і тая не змога выпрацоўваць патрэбную колькасць інсуліну. Паколькі разбурэння клеткі не здольныя аднаўляцца, развіваецца панкрэатыт. А панкрэатыт спрыяе развіццю цукровага дыябету 2-га тыпу. Вірусы могуць пасяліцца і ў сардэчнай мышцы. Тады пачне развівацца мікардыт — захворванне, якое найчасцей сустракаецца ў дзяцей. Небяспека гэтай паталогіі ў тым, што яна можа прывесці да ўзнікнення дылататычнай кардыяміятыі — захворвання, пры якім сардэчная мышца расцягваецца, становіцца больш тонкай, сэрца набывае форму шара. Гэта пагражае хвораму раптоўнай смерцю, і таму патрабуе перасадкі сэрца. Дык вось, да наддзяня часу ўзнікненне не толькі вышэйшпамянутых, але і некаторых іншых захворванняў не звязвалі з вірусамі. Зараз жа ўсё больш даных сведчыць аб тым, што ад 30 да 40 працэнтаў тых жа мікардытыт звязана з віруснымі агентамі. У астатніх выпадках прычынай развіцця мікардыту могуць быць бактэрыяльная інфекцыя, таксіны, агенты аўтаімуннага паходжання. Для паспяховай лчэння, які вы разумееце, вельмі важна ўстанавіць, супраць чаго неабходна накіраваць намаганні. Так, пры вірусным мікардыце неабходна палярэзіць актыўнасць віруса, уключыць у схему лчэння спецыфічныя антывірусныя прэпараты. У такіх выпадках нельга прымяняць тыя ж імунадэпрэсанты, гарманальныя прэпараты, антыбіётыкі, якія падаўляюць імунітэт і спрыяюць актывізацыі вірусаў, але пры лчэнні бактэрыяльнага мікардыту без іх не абійсцця. Дарчы, якраз самі кардыёлагі, якія сутыкнуліся з выпадкамі безвыніковага лчэння некаторых хворых, і пачалі нас, вірусологаў, аб супрацоўніцтве. На Захадзе з'явіўся спецыфічны прэпарат для лчэння мікардытыт віруснага паходжання. У нас ён пакуль не зарэгістраваны.

— Якім чынам склалася супрацоўніцтва айчныхных вірусологаў і кардыёлагаў? Якога кшталту даследаванні былі праведзены ў нашай краіне?

— Мы даследавалі распаўсюджанасць вірусных мікардытыт сярод беларускага насельніцтва на працягу апошніх дзесяці гадоў. Клінічнай базай сталі Рэспубліканскі навукова-практычны цэнтр «Кардыялогія» і некаторыя сталічныя клінікі. Да нас у інстытут накіроўвалі на абследаванне якраз тых пацыентаў, у якіх не пацвердзілася бактэрыяльнае паходжанне захворвання. Аказалася, што каля 35 працэнтаў мікардытыт і да 30 працэнтаў дэлітацыйны кардыяміяпатыт звязаны з віруснай інфекцыяй. Гэта было ўстаноўлена як дзякуючы класічным метадам даследавання, так і з дапамогай малекулярна-генетычных метадаў па выяўленню маркёраў вірусаў непасрэдна ў тканках сэрца. У выніку была створана сучасная база даных вірусных інфекцый сэрца, якія ўключаюць у сябе некалькі этапаў і прадулядвае выкарыстанне самых новых тэхналогій даследавання — полімеразна-ланцужовай рэакцыі. Схема-інструкцыя ўжо распаўсюджана сярод рэспубліканскіх клінік і абласных цэнтраў гігіены, у якіх укараняюцца высокія тэхналогіі.

Мы супрацоўнічалі, дарчы, і з расійскімі трансплантолагамі. Як вядома, у Беларусі дагэтуль не робяць аперацыі па перасадцы сэрца. А ў Расіі першае донорскае сэрца было перасаджана акадэмікам Шуммаковым яшчэ ў 1987 годзе. Расійскія калегі ахвочыліся тады паралельна і сапраўды ювельную працэдур — «адчыніць» для даследавання кавалчак сэрца, па якому беларускія вірусологі вызначалі, ці ёсць у перасаджаным органе пацыентаў небяспечны вірус. Быў выпадак, калі хвораму з віруснай інфекцыяй у тканках сэрца перасадзілі «чыстае» сэрца, але праз нейкі час яно аказалася заражэным. Так мы даказалі, што «дпо» вірусаў знаходзіцца ў селензях. Такім чынам, перад трансплантатнай сэрца неабходна больш грунтоўна абследаваць хворага. Вірусаў цяжка пазбавіцца ўвогуле, аднак можна «загнаць» іх у туюка стадыю, калі яны будуць бяспечнымі.

— А зараз прапаную «пайменна» назваць вірусы, з-за якіх у чалавека здараюцца вышэйзгаданыя «сардэчныя» праблемы...

— Гаворка ідзе пра энтравірусы і вірусы герпеса. Пра апошні ўжо столькі вядома, што, наоўна, не мае сэнсу пагараць, які ён трапляе ў наш арганізм і наколькі затрымліваецца. Пра энтравірусы, па-першае, варта сказаць, што вядома каля 100 іх відаў, прычым вывучэнне небяспечнасці кожнага яшчэ працягваецца, у тым ліку і ў нашым інстытуце. Па-другое, трэба ведаць, што энтравірусы трапляюць у арганізм чалавека кантакта-бытавым шляхам — праз брудную руку (грэбанне правіламі гігіены), паветрана-крэпельным (дзя энтравірусы характэрны захворванні на герангіну, вострая рэспіраторная вірусная інфекцыя, «летні» грып), водным шляхам (пітная вада можа забруджвацца як у наваколлі, так і ў размеркавалінай сістэме) і харчовым спосабам (праз заражаныя прадукты харчавання). Найчасцей гэта фрукты і агародніна, якія аражваюцца ў тых жа цяпличных гаспадарках забруджанымі вірусам вадоў. Харчовыя прадукты могуць забруджвацца і ў працэсе іх прыгатавання вірусаносымітам: той, хто гатуе салаты ў рэстаранах, кулінарных, піпермаркетах, можа не падазраваць аб сваім інфічэраванні. Гэта праблема ёсць ва ўсім свеце. Даволі часта то ў адной, то ў другой частцы свету назіраюцца ўспышкі інфічэравання праз сістэму грамадскага харчавання, у тым ліку на закрытых вечарынах, наладжаных на лайнерах і паромках.

Найчасцей усё ж такі «ахвярамі» энтравірусаў становяцца дзеці. У іх недасканалая імунная сістэма і яны часцей парушаюць правілы гігіены.

— Цікава, а чаму энтравірусы ў адных людзей разнажаюцца ў адным органе, а ў другіх — у іншым?

— Механізмы ўздзеяння да канца яшчэ не вывучаны. Аднак можна меркаваць, што ў кожнага чалавека ёсць свае слабыя органы ці сістэмы. Якраз «слабыя месца» і атакуецца ў першую чаргу — ці то нервовая сістэма, ці то кішчэчнік, ці то сэрца...

— Што будзе адчуваць чалавек, у якога энтравірусы «аб-любавалі» сардэчную танку?

— Пасля таго, як інфекцыя трапіла ў арганізм адным з вышэйшпамянутых спосабаў, яна можа заявіць пра сябе той жа прастудай ці дыярыяй. Вось тут наша першасная задача — звярнуцца да ўрача і прылчыцца. Дакладней, вылечыцца, паколькі востры стан дрэннага самаадчування ў любым выпадку спадзе, і мы падумаем, што небяспека мінула. На самай справе гэта зусім не так. Пры першым жа аслабленні арганізма, якое могуць выклікаць стрэс, любая іншая інфекцыя, влікая доза ультрафіялету і г.д., любая інфекцыя, якая знаходзілася ў сонным стане, актывізуецца. Гэта можа расцэнывацца як ускладненне той жа прастуднай інфекцыі. Тым часам вірус паражае клеткі нашага сэрца, што праўляецца парушэннем сардэчнага рытму, стомленасцю, задышкай. З дапамогай адпаведных кардыялагічных даследаванняў на першым этапе ставіцца агульная дыягназ — мікардыт нявысветленай этыялогіі.

— Падвядзем вынік...

— Трэба больш адказна ставіцца да сябе: лчыцца любое інфекцыйнае захворванне, каб не дапусціць хранізацыі працэсу і прытрымлівацца здоравага ладу жыцця, звяртаць увагу, напрыклад, на тое, якую ваду ці ежу вы ўжываеце.

Гутарыла Святлана БАРЫСЕНКА.

Краіна Здароўя

Выпуск

№ 7 (20)

Ігар БРОЎКА:

«РАСХОДЫ НА МЕДЫЦЫНУ ПАСТУПАЛЬНА ПАВЯЛІЧВАЮЦА»

Апошнія некалькі гадоў у нашай краіне ідзе адпрацоўка аптымальнай мадэлі аховы здароўя. Зразумела, што гэты працэс — справа не аднаго дня, паколькі ўсе тыя змяненні, якія адбываюцца ў галіне, бяз пераоблішвання датычацца кожнага з нас, таму і праводзяцца яны надзвычай асцярожна. Ці ўдалося палепшыць, якасць і павялічыць даступнасць медыцынскіх паслуг, вывесці іх на сучасны ўзровень, аб якіх вынікае сёння можна весці гаворку? На пытанні карэспандэнта «Звязды» адказае начальнік упраўлення арганізацыі медыцынскай дапамогі Міністэрства аховы здароўя Ігар БРОЎКА.

«Удалося «ўзважыць» медыцыну на шляхх рэнтабельнасці»

— Ігар Уладзіміравіч, калі, на ваш погляд, пачаўся працэс актыўных пераўтварэнняў у медыцынскай галіне, што тут можна лічыць «кропкай адліку»?

— Паўна пераўтварэнні ў медыцыне заўсёды мेलі месца, а вось актыўны працэс рэфармавання пачаўся некалькі гадоў таму, калі былі прыняты і зацверджана ўрадаман канцэпцыя развіцця галіны на 2003—2007 гады, быў праведзены грунтоўны аналіз сітуацыі не толькі ўласна ў Беларусі, а і ў краінах былога Саветаўскага Саюза, далёкага замежжа. Перш чым нешта рабіць, неабходна выгадунага — адпаведна раўнавагі паміж сацыяльнай значнасцю сістэмы аховы здароўя і эканамічнай складавыя. Умоўна кажучы, удалося медыцыну «ўзважыць» на шляхх рэнтабельнасці, не губляючы пры гэтым з поля зроку і законных інтарэсаў пацыентаў.

— Новую мадэль менавіта тады і пачалі адпрацоўваць?

— На той час наспела вострая неабходнасць распрацоўкі аптымальнай мадэлі кіравання галіной, паколькі старая схема не адпавядала сучасным патрабаванням. Па даручэнню кіраўніка здароўя ў 2004 годзе такая работа актыўна разгарнулася. У выніку чаго ўдалося выпрацаваць мадэль структуры аховы здароўя, спачатку праз ад'яднанне медыцынскіх устаноў абласных цэнтраў, вялікіх гарадоў (дзе была больш магутная матэрыяльна-тэхнічная база, кадравы патэнцыял) і раёнаў. Так крок, які пасля вывеліся, аказався апраўданым — праз пэўны час гэта дазволіла палепшыць якасць і павялічыць даступнасць дапамогі.

«Сродкаў выдзелена больш, чым планавалі»

— Ігар Уладзіміравіч, ці захавалася зараз пэўныя «болевыя кропкі»?

— Увогуле сітуацыю ўдалося значна выпраціць, на гэта і былі кіраваны сацыяльныя стандарты. Кожны аэблыванкам, Мінскі гарыванкам — праз пэўны час гэта дазволіла палепшыць якасць і павялічыць даступнасць дапамогі.

адпаведныя рашэнні. Праўда, нявырашаных пытанняў таксама хапае. Напрыклад, цяжкасці ў тым ліку ўнікаюць і ў сталіцы — тут склалася даволі вострая сітуацыя, якая выклікала тым, што праводзяцца значныя работы па рэканструкцыі і рамонтну адразу ў шэрагу балычкі. На жаль, нярэзучнасці людзі будуць адчуваць яшчэ на працягу некалькіх гадоў, затое пасля ёсць гарантыя, што якасць аэбслугоўвання палепшыцца.

Вельмі важны момант — фінансаванне сістэмы аховы здароўя ў разліку «на жыхара». Пераход на такую сістэму дазваляе дакладна тэа на не губляць тэмпаў, неабходна замацоўваць тыя становішчы тэндэнцыі, што намеціліся апошнім часам — летась смертнасць зменшылася на 2,4 працэнта, а нараджальнасць узрасла. Тое, што мы абралі правільны накірунак развіцця, яскрава пацвярджае вопыт Расіі — там узлі на ўзбраенне многія нашы напрацоўкі.

«Арыенцір — на смеінага ўрача»

— Ігар Уладзіміравіч, а наколькі ўсе пераўтварэнні падмацаваны кадрамі, паколькі яны, як вядома, «вырашаюць усё»?

— Існуе сацыяльны стандарт, у адпаведнасці з якім на 1,3 тысячы жыхароў павінен быць 1 участковы ўрач, у вёсцы — урач агульнай практыкі. Сёлета будуць унесены пэўныя «тлумачэнні» ў нарматыў: 1 тэрапеўт — у разліку на 1,7 тыс. чалавек, а 1 педыйятр — на 800 дзяцей. У бліжэйшай перспектыве сістэма аховы здароўя ў вёсцы павіна паўнасцю працаваць па прыпынку агульнаўрачэбнай практыкі, смеінага ўрача. Даўно даказана, што такая арганізацыя дазваляе значна палепшыць якасць аэбслугоўвання медыцынскай дапамогі. Таму арыенцір абраны менавіта такі і неабходныя кадры рытукоўца. Калі яшчэ галды тры таму ў вёсцы налічвалася каля 150 амбулаторыя і участковыя балычкі, дзе не было ўрачоў, то зараз недаўкамлектаванымі засталіся літаральна некалькі такіх устаноў.

— А як наконт матывацыі: наколькі маладыя медыкі зацікаўлены працаваць у вёсцы?

— Для таго, каб быў стымул працаваць у вёсцы, імкнёмся стварыць тую варты ўмовы. Па-першае, па заробках. Распрацаваны нарматыўны дакумент, які дазволіў для тых маладых спецыялістаў, што на працягу двух гадоў прайшлі стажыроўку, увесці надбаўку да акладу ў памеры 63 тыс. рублёў. Для тых, хто скончыў ВНУ на «выдатна», такія даглаты будуць яшчэ большымі. Свае грашовыя стымулы ёсць і ва ўчастковай сетцы. Ініцыятарамі туды ўступілі ў рашэннем Мінгарыванкам некалькі гадоў таму для адпаведных спецыялістаў было ўведзена 40-працэнтнае павышэнне заробку. Зараз гэты вопыт распаўсюджваецца паўсюль. Праўда, ёсць пэўная праблема з вузкімі спецыялістамі, магчыма, настаяць часта і для іх уводзіць стымуюльчы надбаўкі. Раней у маладых медыкаў існавала праблема з жыллем: здаралася, што са сваёй мінімальнага заробку яны былі вымушаны выдаткоўваць сродкі за наём кватэры ці вакар. Мяркуючы

Замест булачкі — яблык

Паводле інфармацыі аддзела гігіены дзяцей і эпідэміялогіі, у сталіцы колькасць дзяцей з залішняй вагой і атлусценнем узрасла ў параўнанні з 2000 годам амаль удвая. Вынікі праведзенага праверак і амактавання дзяцей і іх бацькоў паказалі, што ў сучасным рацыёне харчавання дзятвы не хапае жыўельных бялкоў, асноўнай крыніцай якіх з'яўляюцца мяса, рыба і малочныя прадукцыя. Таксама адчуваецца востры дэфіцыт агародніны і садавіны — асноўных пастаўшчыкоў вітамінаў і мінеральных рэчываў.

У харчаванні дзяцей і падлеткаў у хатніх умовах пераважаюць тлустыя прадукты, бульба, хлебабулочныя вырабы, рафінаваныя цукры і нізкакалоры-

Вострая тэма

Богу патрэбная толькі душа

Трансплантацыя донорскіх органаў заўсёды выклікала ў грамадстве бурныя дыскусіі і даволі процілеглыя погляды на маральна-этычны бок гэтай праблемы. У Іспаніі, напрыклад, на дзвярах кожнага касцёла вісіць зварот да прыхаджан: «Не забірайце свае органы на неба. Яны спатрэбіцца хворым людзям на зямлі». Ці не таму менавіта Іспанія, дзе донарства разглядаецца як гуманны абавязак кожнага чалавека, з'яўляецца бясспрэчным лідарам па колькасці донораў і праведзеных трансплантатных у пераліку на колькасць насельніцтва краіны.

Увогуле бурнае развіццё транспланталогіі назіраецца сёння ва ўсім свеце. У краінах Еўрасаюза выконваецца каля 40 тысяч трансплантатных органаў штогод, больш за тое, у развітых краінах свету трансплантатцыя стала стандартам лчэння многіх захворванняў нырака, сэрца, печані, лёгкіх і г.д. Сёння практычна не засталася сфер у медыцыне, дзе б не прымяняліся трансплантатныя тэхналогіі...

18 ліпеня 2007 года ў Беларусі ўступілі ў сілу новы Закон «Аб трансплантатцыі органаў і тканак чалавека».

Гэта адзін з самых прагрэсіўных законаў не толькі ў СНД, але і ў Еўропе, дзякуючы якому беларуская транспланталогія зможа выйсці на новы, больш якасны ўзровень развіцця, — лічыць кіраўнік Рэспубліканскага цэнтру трансплантатцыі органаў і тканак, прафесар, доктар медыцынскіх навук Анатолій УС. — Пры яго распрацоўцы мы вывучалі вопыт усіх краін, дзе праводзіцца трансплантатцыя, а таксама звярталіся па экспертызю Сусветнай арганізацыі аховы здароўя. Сёння рытукоўца цэлы пакет дакументаў для рэалізацыі палажэнняў новага закона. У прыватнасці, рытукоўца пастанова ўрада аб кампенсацыі выдаткаў, звязаных з неабходнасцю аднаўлення здароўя грамадзян у сувязі з донарствам органаў і тканак, інструкцыі аб канстатацыі смерці і парадку вымання органаў для трансплантатцыі, аб заборы касцявога мозгу, а таксама пастанова Міністэрства аховы здароўя аб парадку ўліку заяў грамадзян, нязгодных на выкарыстанне іх органаў для трансплантатцыі пасля смерці. Гэта, хачу падкрэсліць, вельмі тонкае пытанне, асабліва з улікам прэзюмпцыі згоды, пакладзенай у аснову новага закона. Прэзюмпцыя згоды азначае, што калі чалавек пры жыцці не выказаў свайго стаўлення да выкарыстання сваіх органаў пасля смерці для трансплантатцыі хвораму чалавеку, значыць, ён дае згоду на донарства. У тым выпадку, калі чалавек лічыць недапушчальным выкарыстанне яго органаў пасля смерці для перасадкі ён зможа бэз усялякіх тлумачэнняў аформіць сваё нежаданне. Для гэтага будзе створаны спецыяльны банк даных грамадзян, нязгодных аддаваць свае органы для трансплантатцыі.

— Сёння мы працуем над тым, каб зрабіць гэту працэдурю максімальна спрошчанай, — дапаўняе калегу начальнік упраўлення арганізацыі медыцынскай дапамогі Міністэрства аховы здароўя Ігар БРОЎКА. — Адзін з варыянтаў, які разглядаецца, гэта тэлефонны зварот. Праўда, пазней тэлефонны зварот усё ж такі трэба будзе павердзіць асабіста з дакументам у руках, каб выключыць розныя непаразуменні. А ў тым выпадку, калі чалавек на працягу жыцця зменіць свой погляд на трансплантатцыю, ён зможа ў любы момант змяніць сваё рашэнне.

(Заканчэнне на 6-й стар.)

«ГАРАЧАЯ»

ЛІНІЯ

ЎПРАЎЛЕННЯ

АХОВЫ

ЗДАРОЎЯ

МІНАЛЕВЫКАНКАМА, ТЭЛ. 8(017) 220-20-25

17 красавіка

9.00—12.00 — загадчык сектара лячэбна-прафілактычнай дапамогі жаночаму і дзіцячаму насельніцтву, галоўны педыйятр Вольга Канстанцінаўна ЛАЗАРАВА.

14.00—17.00 — галоўны ўрач Мінскай абласной клінічнай балычкі Ігар Мікалаевіч ЛАДУЦЬКА.

25 красавіка

9.00—12.00 — галоўны ўрач Мінскага абласнога радзінага дома Пётр Леанідавіч МАСЬКО.

14.00—17.00 — галоўны ўрач Мінскай абласной стаматалагічнай паліклінікі Алег Анатольевіч ЖЫВАЕУ.

ГАЮЧЫЯ ТРАВЫ: НЕ НАШКОДЗЬ!

Народная медыцына, якая мае тысячгадова вопыт, запэвавае вялікай папулярнасцю. Што датычацца лчэння травамі, у многіх людзей склалася няправільнае ўяўленне аб іх бяспечнасці і непазбегнай шкодзе лекаў, атрыманых хімічным шляхам. Людзі цалкам перакананыя ў тым, што прырода не здольная нашкодзіць чалавеку. Таму калі чарговым бутэльку з новым лекствам мы звычайна разглядаем з недаверам у пошуках проціпаказанняў або лабочных эфектаў, то да ўсялякіх зблэк на зямлі не ставімся па-дзіцячы, з адкрытай душой. Але не заўсёды падобны давер апраўданы: на самай справе травы далёка не бяспечныя, а часам могуць уяўляць і суп'язаную небяспеку.

Вядома нямала прыкладаў, калі знішчаны хваробай чалавек, які расчараваны ў медыкаментазнай тэрапіі або не хоча прымаць таблеткі, пачынае спрабаваць іншыя метады лчэння. Напрыклад — фітагэрапію. Здавалася б, усё проста — завяршыць і прымаць па паўшклянцы тры разы на дзень. Але чамусьці ў гэты раз чаканні не апраўдаліся. Дык у чым жа справа?

Лекавыя ўласцівасці траў залежаць ад многіх фактараў: ад часу і месца збору, ад умоў сушкі і захоўвання, ад выканання правілаў прымянення. Травы змяшчаюць у сабе адно або некалькі так званых дзеючых рэчываў, здольных аказваць на арганізм чалавека лчэбнае ўздзеянне. Гэтыя рэчывы могуць быць размеркаваны па ўсёй расліне, але часцей скаанцэнтраваны толькі ў асобных частках. У адных раслін гэтыя караны, у другіх — лісце, у трэціх — кветкі, у чацвёртых — уся надземная частка. Збіраць травы трэба ў сухое надвор'е і абавязкова пасля сходу расы, тады пры сушцы яны не падвергнуцца працэсам бактэрыяльнага і грыбковага гніення, часты вынік якога — страта гаючых уласцівасцяў раслін.

(Заканчэнне на 6-й стар.)

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ГАЮЧЫЯ ТРАВЫ: НЕ НАШКОДЗЬ!

(Заканчэнне. Пачатак на 5-й стар.)

Вялікае значэнне мае месца збору траў. Непажадана збіраць іх у гарадах і прыгараднай зоне, паблізу аўтамабільных дарог і чыгуначкі, заводу і фабрык, бо такія расліны змяшчаюць значную колькасць нітрату, цяжкіх металаў, канцэтраванага і іншых прыродных або штучных рэчываў, небяспечных для здароўя і жыцця чалавека. Праз некаторы час, нават пры правільным заховаванні, травы страчваюць свае лекавыя якасці. Большасць раслін становяцца невыгоднымі праз некалькі гадоў, а некаторыя — на працягу года. Таму пры набывацці лекавай травы (а гэта лепш рабіць у аптоках), трэба звяртаць увагу на дату расфасоўкі і тэрмін заховавання.

вавання, выклікае галаўны боль, мляоснасць, узбуджаны стан і парушае дзейнасць сэрца.

Лімонік і жэньшэнь не рэкамендуецца прымяняць пры гіпертаніі, бяссонніцы, павышанай нервовай узбуджальнасці. Жэньшэнь, які часта выкарыстоўваецца як тапікучы сродак, несумяшчальны з кавай і прэпаратымі, што змяшчаюць кафэін. Такі «кактэйль» замест базэрэасці можа выклікаць павышаную ўзбуджальнасць і раздражнёнасць.

Прэпараты ландышу проціпаказаны пры рэзкіх арганічных змяненнях сэрца і сасудаў, вострым стэнкардыі і моцна выражанаю кардыасклерозе.

Святянін нельга прымяняць пры высокай тэмпературы, гіпертаніі.

Журавін могуць выклікаць абстрактнае язвавае хваробы страўніка і дванаццаціперсай кішкі.

Хрэн і часнок раздражняюць ныркі і слізязістую абалонку страўніка-кішчаннага тракту. Таму іх нельга есці пры вострых і хранічных запаленчых працэсах ныркі і сістэмы стрававання.

Шалфей проціпаказаны пры вострых запаленчых працэсах ныркі.

Кукурузныя рыльцы, краплі і стрэлкі нельга прымяняць пры павышанай згусальнасці крыві.

Пры падагры і мочакіслотнай хваробе непажадана есці **маліны, каліну і шчаў**.

Мелісу і першую мяту не рэкамендуецца пры паніжаным артырыяльным ціску.

Марскую капусту (ламінарыю) не варта ўжываць пры туберкулёзе лёгкіх, хваробах ныркі, фурункулёзе, гемаргаічным дныбеце, крапіўцы, пры цяжарнасці, калі прымяненне прэпаратаў ёду проціпаказана.

Прэпараты з **трыпутніку** не назначаюць пры гастрытах з павышанай сакраторнай функцыяй страўніка.

Рэпчатая цибуля проціпаказана пры хваробах ныркі, печані і вострых захворваннях страўніка.

Пры прыёме свежага соку брунароў адбываецца спазм крываносных сасудаў, таму яго прымаюць праз 2—3 гадзіны пасля прыгатавання.

Працягла прыём і перадазіроўка прэпаратаў з **фіялкі** могуць выклікаць ірвоту, панос і сып.

Часнок нельга ўжываць людзям, хворым на эпілепсію, цяжарным жанчынам.

Пасля прыёму ўнутр настою **шыпшыны** трэба абавязкова апанасціць рот цёплай вадой, бо кіслоты, якія змяшчаюцца ў настоі, разбураюць зубную эмаль.

Пры працяглым прыёме **лакрычніку** магчымыя парушэнні ў паловай сферы, затрымка вадкасці ў арганізме.

Чабор не назначаюць пры хваробах ныркі, печані, страўніка, шчытападобнай залозы, пры атэрасклерозе сасудаў сэрца і галаўнога мозга.

Чарнаплодную рабін непажадана ўжываць пры паніжаным ціску, язвавае хваробе страўніка і дванаццаціперсай кішкі, павышанай згусальнасці крыві.

Прэпараты з **эхінацыі** павышаюць рызыка алегічных рэакцый, могуць негатыўна ўплываць на ячынне імунны прэпараты і ўскладняць загойванне раны.

Заспакаляльныя травы не рэкамендуецца прымаць разам з прэпаратамі ад алергіі — дымедролам, тавегілам і супрацінам.

Пры такім спалучэнні можа ўзмацніцца вяласць і санлівае.

Як бачым, травы могуць не толькі лячыць, але і павышаць ціск, выклікаць гастрит, назапашваць у сабе шкодную рэчывы. Таму іх прыгатаванне, дазіроўку і ўжыванне неабходна ажыццяўляць з павышанай увагай і асцярожнасцю, захоўваючы рэкамендацыі ўрача.

Падрыхтавала **Вольга ЦЫБУЛЬСКАЯ**.

«ЗДАРОУЕ ЖАНЧЫНЫ — ЗДАРОУЕ НАЦЫ»

Беларускі саюз жанчын і Міжнародная грамадская дабрачынная арганізацыя «Надзея-Экспрэс» выступілі арганізатарамі інфармацыйна-асветнай кампаніі «Здароўе жанчыны — здароўе нацыі». Мерапрыемствы акцыі пройдуць па ўсёй рэспубліцы з 6 красавіка па 1 чэрвеня.

БЕЛТА.

Карысныя прадукты

Вітамінная ескарыначка

Беларусы імкнуцца ўжываць менш чорнага хлеба і больш — кандытарскіх вырабаў. Тэндэнцыя, канешне, зразумелая. У час невагародня папулярнасці разнастайных дыет іх прыхільнікам так ці інакш даводзіцца ад нечага адмаўляцца. Выбіраецца, безумоўна, прасцейшы варыянт. Напрыклад, хлеб змяняецца булчакі. Толькі наўрад ці падобны падыход можна лічыць карысным для здароўя, бо пры такім раскладзе арганізм пазбаўляецца жыццёва важных рэчываў.

Наогул хлеб — старажыны прадукт харчавання, крыніца вугляводаў, раслінных бялкоў, харчовых валюнаў, вітамінаў групы В і многіх мінеральных рэчываў. Гэтым сваім карысным вартасцям хлеб абавязаны зерню. Лічыцца, што з дапамогай зерневых культур чалавек на трэць задавальняе патрэбу ва ўсім пералічаным. Сваю карысць зерне хавае ў зародку, і таму так часта мы чуюм аб неабходнасці ўжывання прарасчанага зерня, і ў абалонкі і іншых частках, якія не магі забяспечыць хлебавыя якасці. Паступова традыцыйна хлебавячэння на хлебавыя якасці пачала знікаць і ў рэцэпты захаваўся толькі ў асобных праваслаўных манастырах.

Сёння мы адраджаем нацыянальныя традыцыі хлебавячэння, у тым ліку і выкарыстанне хлебавых якасцяў, — кажа дырэктар УП «Белтэхналеб» Ларыса КАЛАСОЎСКАЯ. — Зараз у рэспубліцы выпрацоўваецца каля 2 тысяч найменшых хлебабулчачных вырабаў у год. Традыцыйна ў структуры асартыменту хлебцы асноўную частку скла-

дае хлеб з жытняй і сумесі жытняй і пшанічнай мукі. У апошнія гады стабы і раслінныя культуры выпуску варных хлебцоў. Вялікім попытам у папулярны карыстаюцца хлебцы «Нарочанскі», «Белая Русь», «Юбілярны», «Ароматны», «Траецкі», «Родніцкі» (Мінск), «Двінскі», «Купеческі» (Віцебск), «Губернін» (Барысаў), «Богач» (Брэст), «Сеня» ў рэспубліцы кожны другі бохан — заварны, зроблены па складаным шматстадыійна тэхналогіі з выкарыстаннем тэрмафільных штамаў малочна-кіслых бактэрій Дзельбука, дражджэй і натуральных дабравак: соліду, бульбяноў крукі, канваснога сусла, кмену, календры, асноўны віды заварных хлебцоў выпускаюцца на лістах клеўну, аэру, капусту.

Заварны хлеб не толькі вельмі смачны, духмяны, але і доўга захоўваецца — 6 сутак. Тэхналогія яго вырабы пастаняна ўдасканальваецца, асартымент — пашыраецца. Так, у Барысаве распрацаваны хлеб на кефірнай заквасцы («Молодечскі бездрожжавы»), на мелевай («Молодечскі бездрожжавы»), на кісла-салодкай, па латвійскай тэхналогіі — «Старадаўні Нясвіж», з выкарыстаннем малочнай заквашанай зваркі, з дабаўленнем рызыкні і соўхога абястлушчанага малака — «Молодечскі любіцельскі».

дусаў, а хлеб выпякаецца ў 200—300-градусным «асяроддзі».

Сродд самых свежых навінак — хлеб, выраблены не з мукі, а з натуральнага зерня, запаранага ці прарасчанага. Ужо выпрацоўвацца пшанічныя гатункі — «Зярнятка» і «Старакітны», на стадыі распрацоўкі — жытні варыянт.

Зараз у нашай краіне можна налічыць звыш 150 найменшых вырабаў дыетычнага прызначэння. Яны маюць малую колькасць вугляводаў, не ўтрымліваюць бялку, багатыя на харчовыя валюны, узбагачаюцца вітамінамі і мікрэлементамі.

Даказана, што найбольш эфектыўным шляхам паліпшэння забеспечанасці ў цэлым насельніцтва вітамінамі і мінеральнымі рэчывамі з'яўляецца дадатковае ўзбагачэнне імі прадуктаў масавага спажывання, да якіх адносяцца і той жа хлеб. Праўда, доля апабна-прафілактычнага прызначэння не перавышае ў агульным аб'ёме 15 працэнтаў. Тым не менш...

Усё большай папулярнасцю ў апошнія гады дзесяць карыстаюцца функцыянальныя прадукты з утрыманнем інгрэдыентаў, якія прыносяць карысць здароўю чалавека, павышаюць яго супраціўляльнасць захворванню, здыюць напелшыя многія фізіялагічныя працэсы, — тлумачыць намеснік ды-

БОГУ ПАТРЭБНАЯ ТОЛЬКІ ДУША

(Заканчэнне. Пачатак на 5-й стар.)

Свакэй таксама змогуць выказаць сваё меркаванне: так, калі ў момант канстатацы смерці мозгу любіць з іх выкажа пісьмовую ці вусную нягроду, чалавек, які памёр, не будзе разглядацца ў якасці патэнцыйнага данора.

У шэрагу заходніх краін сёння практыкуецца абсалютная мадэль прэзумпцыі згоды, гэта значыць, што дазвол на выманне органаў трансплантолагам не патрабуецца. У іншых краінах цікавца меркаваннем грамадзянін і іх сваякоў. Нежадочна стаць данарам пасля смерці павінны засведчыць гэта пры жыцці і імя напішаць ці вадзіцельскай ірвы трансплітцы аднаведна аднака. Фактычна свет падзяляўся пяцьдзесят на пяцьдзесят. Аднак у краінах, дзе дзейнічае прэзумпцыя згоды, актыўнасць транспланталогі значна вышэйшая. У Злучаных Штатах Амерыкі нават узнікла такое паняцце, як «эмацыянальны данор». Нярэдка выпадкі, калі дзіцці патрабаваліся перасадка ныркі, але ў яго няма сваякоў, якія б магі аддаць яму свой здаровы орган. І добраахотным данарам становіцца хтосьці з персаналу бальніцы. Гэта сведчыць аб высокай свядомасці грамадства да праблем людзей, для якіх адзіным шанцам застацца перасадка здаровага органа. Да таго ж абсалютна ніхто не застрахаваны ад таго, каб таксама не трапіць у ліст чакання людзей, якіх трэба перасадзіць ад

трансплантацыі. У Еўрасаюзе, напрыклад, у лісце чакання знаходзіцца 459 чалавек. Больш аptyмiстична выглядаюць справы з трансплантацыйнага касцюга мозгу і ствалавых клетак крыві, якія выкаваюцца, пачынаючы з 1994 года. Усяго за гэты час выканана больш за 700

ныркі і 20 аперацый — у 2006 годзе, а ў лісце чакання заходзіцца 459 чалавек. Больш аptyмiстична выглядаюць справы з трансплантацыйнага касцюга мозгу і ствалавых клетак крыві, якія выкаваюцца, пачынаючы з 1994 года. Усяго за гэты час выканана больш за 700

Але ў хуткім часе яна павінна з'явіцца... — Рэспубліканскі навукова-практычны цэнтр трансплантацыі будзе працаваць на базе 9-й мівадскай клінічнай бальніцы, і паведамі Анатолі Уса. — Зараз там вядадзецца рэканструкцыя карпусоў, дзе будуць адкрыты структурныя падраздзеленыя цэнтры. Паралельна фарміруюцца брыгады транспланталагаў: ужо дасягнулі дамоўленасці аб стажыроўках беларускіх спецыялістаў у Расіі, Іспаніі і Германіі. Дарчы, эксперты Сусветнай арганізацыі аховы здароўя прыйшлі да высновы, што эфектыўнае выкарыстанне фінансавых сродкаў можа быць дасягнута пры выкарыстанні ў цэнтры не менш як чатырох-пяці транспланцыйных тэхналогій, а колькасць транспланцый у клініцы павінна быць не менш за 100 у год. Інакш спецыялісты не змогуць набыць патрэбнае вопыту. Гаворачы аб высокіх тэхналогіях у медыцыне, я хачу быць зварнуць увагу на наступны аспект. У грамадстве абмяроўваецца пытанне мэтазгоднасці выкарыстання надзвычай дарагіх медыцынскіх тэхналогій. Спраўды,

трансплантацыя — вельмі дарагая. Але я прывядаю нам наступны прыклад. Пацыенты, якія былі зроблена перасадка ныркі, на трэці год пасля аперацыі — гэта ўжо працаздольныя людзі, якія могуць мець паўнаватрастную сям'ю!

А хворыя, якія знаходзяцца на гемадыялізе, да канца жыцця прыкаваныя да апарата. Ва ўсім свеце лічыцца, што трансплантацыя ныркі эканамічна больш выгадная, чым гемадыяліз. А, напрыклад, альтэрнатыўны трансплантацыі печані і сэрца ўвогуле няма. Можна таксама паспрабаваць палічыць, колькі каштуе дзяржаве шматгадовае ўтрыманне інваліда, колькі каштуе сям'і страта кармільца. Ці можна ўвогуле некай ацэнцы выратаванае жыццё? Паводле слоў Анатолія Уса, для актывізацыі трансплантацыі ў нашай краіне павінна быць створана служба ўрачоў-каардынатараў, якія будуць адсочваць з'яўленне патэнцыйных данараў. Дарчы, ад чэрагна-мазгавых траўмаў штогод у краіне гінуць ад 300 да 500 чалавек. Многіх з іх могуць пасля вады смерці выратаваць хворыя людзі, паколькі гіне толькі галаўны мозг. Справа ў тым, што сучасныя рэанімацыйныя тэхналогіі дэзавальваюць пэўны час падтрымліваюць функцыянаванне іншых органаў пасля гібелі мозгу. Але гібелі мозгу ва ўсім свеце разглядаецца як гібелі чалавека, пасля чаго рэанімацыйныя мерапрыемствы могуць быць спыненыя, калі не паўстане пытанне аб выкарыстанні для трансплантацыі здаровых органаў загінулага. Для дзяржавы гібелі мозгу распрацаваны спецыяльныя алгарытмы дзеянняў, якія прадуць глядзець выкарыстанне комплексу клінічных і апаратных метадаў дзягнатыкі. Памылка цапкам выклікаецца.

Хачу ва спэцыялістаў, што ўрачы транспланталогі і ўрачы, якія займаюцца забарам органаў, не маюць ніякай адноснай да канстатацы гібелі мозгу чалавека і не ўстаюць у зносіны з яго сваякмі. — патлумачыць Анатоль Уса. — Брыгада транспланталагаў вызідае толькі тады, калі пацярпеўшая, што з'явілася данарскія органы. Пасля стварэння нацыянальнага банка даных грамадзянін, які нягродны аддаваць свае органы для перасадкі, кожны патэнцыйны данор будзе правяралца на прадмет яго ўключэння ў гэты банк. Калі выветліцца, што ён пры жыцці выказаў супраць трансплантацыі, ніхто да яго цела не дакранецца. І хачу на адну акалічнасць хачелася б звярнуць увагу — спецыялісты, якія займаюцца трансплантацыяй, гэта спецыялісты найвышэйшага класа. У новым законе больш дакладна прапісана прававае абарона медыкаў, якія бярдуць удзел у забары данарскіх органаў і правядзенні аперацыі па трансплантацыі. Аднак калі транспланталогі займаюцца выратаваннем жыцця, у іх павінна быць упэўненасць, што грамадская думка — на іх баку.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Конкурс прыпевак

Я мужык зусім не слабы: Запрасалі выпіць бабы...

Прыпеўкі, канешне ж, ад алкагольнай залежнасці наўрад ці вылучыш. Але гэта, як паказвае багатая пошта, — сродак сказаць пра набалелая. І карціна атрымліваецца проста дзіўная. Нейкая другая рэальнасць, тым больш жажлівая, што гаворыцца пра яе заліваецца рыфмай. Таму, дарчы, больш вераць. Ды і што сумнявацца, варта вунь толькі агледзецца навокал. Дзе гэта я сёння ішла? — З фотаатэлье, праз двары. Якраз міма тых, якія «саображалі»... Іх сустракаеш некалькі разоў на дзень, куды б ні падышлі. І які б гэты дзень і час не быў — будзёны, святочны... У фотаатэлье, дарчы, я заказвала фатаграфіі дзедмаўскіх дзяцей (для «звяздоўскай» акцыі). Іхніх, магчыма, дзяцей. Бо там няма сапраўдных сірот, усё сіроты праз гарэлку. Пакуль бацькі «саображаюць», дзеці ў казённых сценах сумнымі вачамі глядзяць на чужыя цётка, а на чачы плачуць ад таго, што ніхто за ўвесь дзень не прытуліў, не пашкадаваў, не суцешыў. Гэтыя малыя раслачваюцца за «вечнае свята» сваіх бацькоў здароўем і жыццём. У дзедмаў я ўбачыла сям'ядоўнае хлапчачэ з хворай пячоўкай, другое — перахараваў на сухоты, трэцяе не пераносіць жаць з зерневых прадуктаў... І гэта дзедтам для здаровых, лышца, дзяцей. І гэта толькі фізічныя іх пакеты, а хто ведае пра глыбіню душэўных?

Прыпеўкі — яны як кавалкі ластэтка, у якіх адбываецца наша жыццё. У іх варта звярнуць, каб быць шчырым. Можна выпрабаваць агада падштуржне да жаданна вылучыцца...

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

Іван і Ніна АСТРОЎСКАЯ

Як ранейшая ўлада Пазнічалі ўсе абрады, Дык тады замест іконкі На кут селя самагонка.

З часоў Вялікага Пятра П'ём гарэлку, як з вядра. І не могуць сказаць: «Годзе!» Ёй ні Міша, ні Валодзі.

Я заходуў у магазін — Сустрэкаю мразінь. Ажно ломіцца паліцы. Які жа ў мору не ўтапіцца?!

І навошта вырабляюць Столькі розных канькоў, Калі нас задавальняюць Самагонкі з буркаоў?!

Ўсё змяшалася ў свеце — П'юць дарослыя і дзеці. І ад гэтакіх разазы Не ратуець і ўказы.

Ідэальныя ўмовы Сёння для маладзніка — Піць, курыць яны гатовы, Пачынаюць з садка.

Калі хлапец п'яны ўшчэнт, Дзеціх кажуць людзі: — Алкаголік — імпатэнт, Мець дзяцей не будзе!

Мы гарэлку часам п'ём. А шафёр — не пробуў! Алкаголік за рулём, Нібы малпа з бомбай.

Самагонка — не вада, З ёй прыходзіць у дом бяда. І найбольш на белым свеце Ад яе гаруюць дзеці.

Намякаюць вельмі тонка: — Шкода ўсім ад самагонкі. Толькі куму і куме Яна грошыкі дае!

Кум на грошы вельмі ласы — Самагонкачу з мялосу Прадае для дуракоў! Сабе ж гоіць з буркаоў!

На рыбалку муж і жонка Прыхпілі самагонку. Я ракі напіліся — Куды ішлі, забыліся...

Калі п'янае жыццё, — Прапіваюць у хаце ўсё. І, на жаль, усё часцей Прапіваюць і дзяцей.

Дастань даволі танна Спёрт зтылавы драўляны. Значна большую цану Плацім потым за труну.

Я мужык зусім не слабы. Запрасалі выпіць бабы. А як выпіў, дык аслаб І не цягне больш да баб.

Гнаць гарэлку я прывык. Бочка, брага, змевіць... Ды чамусьці нос ад «змея» Чырванее і сінее.

А на вуліцы мароз. Яго б лёгка перанёс. Ды к куме схадзіў у гасці, Лець не змерзла ў мяне штосьці!

Як даяркі стануць піць, — Кароў некаму даць. І мянцэ, мянцэ каровы: — Людцы, дзе ж вашы галовы?!

Мо, пазбавіць ад піцца Крыху іншы лад жыцця? Калі будзе ў ахвоту Спорт, культура і работа.

Эх, яблыккі, І горкі коціцца. Эх, вясёлка, Пара апаініцца!

Эх, яблыккі, А налівайцеся. Эх, людцы мае, — Не співайцеся!

Эх, яблыккі, А столькі ветачка! Будзем, людцы, гадаваць Сваіх дзетачка!

ОАО «БЕЛТРУБОПРОВОДСТРОЙ»

извещает своих акционеров, что выплата дивидендов по итогам работы Общества за 4 квартал 2006 года и 1 квартал 2007 года будет осуществляться с 03.04.2007 г. по адресу: г. Минск, ул. Богдановича, 129 и почтовыми переводами.

Справки по тел.: (017) 234-30-31, 234-34-74.

СТАН ДЭАЛЬНЫ!... АЛЕ БЕЗ ТАРМАЗОЎ

Меркаванне ПаWWWуцінне ад Вікторыі Захаравай ЗМЯСТОЎНЫЯ ЛІДАРЫ БАЙНЭТУ

З 1 сакавіка пачаў дзейнічаць новы Кодекс Рэспублікі Беларусь ад адміністрацыйных правапарушэнняў. Адназначна за многія правапарушэнні на новаму Кодексу стала больш жорсткай. Штрафы выраслі ў разы, і «асартымент» гэтых парушэнняў пашырся. Сёння нават за самавольную устаноўку антэны можна атрымаць штраф да 15 базавых велічынь. А калі вам неабходна ўстанавіць спадарожніковую антэну, то найперш патрэбна зварнуцца ў архітэктурны аддзел горада (раёна) і атрымаць дазвол месцавай улады.

Крыху менш як 10 гадоў адзначае ва ўсім свеце Дзень Інтэрнэту, а ў Сеткі ўжо з'явіўся нават спецыяльны дзень «насады» ў 2007 годзе быў прызначаны св. Ісідор Севільскі — іспанскі епіскап, які жыў у 560—636 г.г., адзін з першых энцыклапедыстаў, чыя ўплыў на гісторыю Сярэдняй вякоў лічыцца вельмі значным.

Менавіта да гэтага дня, дарчыні, беларускі партал TUT.BY прымеркаваў падзячэнне вынікаў аб'явіўнага, Пятага конкурсу кантэнт-праектаў. Заснаваны ён быў у 2003 годзе з мэтай папулярызацыі і стымулявання аўтэнтычных Інтэрэт-рэсурсаў. Або, як дохадзіла патлумачыць старшыня савета дырэктараў TUT.BY Юры Цісэр, конкурс «задуманы дзеля таго, каб беларусы не блукалі ў расійскім Інтэрнэце, калі ёсць сваё».

Кантэнт (ад англ. content — змест) — гэта наагуленне сайта: тэксты, графіка, мультымедыя, — карцей, усё, што дае карыстальніку інфармацыю. Так што журы конкурсу пяты год запар ацэньвалі не вонкавую прыгажосць, арыгінальнае дызайнерскае рашэнне, а менавіта змест, аб'ём і падачу інфармацыі на беларускі Інтэрэт-рэсурсах.

Хто хоча чытацца пра Гры Потэра па-беларуску — вам сюды, на сайт «BelPotter». — у намінацыі «Адукацыя»; сайт навукова-даследчага цэнтру Мізеа (http://liberty-belarus.info) і сайт фундаментальнай бібліятэкі БДУ (http://www.library.bsu.by) — 2-е месца, сайт гімназі №1 г. Бабруйска (http://www.mymgim.by) — зараз недаступны з-за абнаўленняў.

Дом рамэстваў у Палянах

Дзесяць гадоў там Валянціна Свірская змяніла прафесію хіма-лабаранта на рэжысёра народных святаў і абрадаў. Яна не толькі рэжысёрка, але і сама з'яўляецца майстрам саломяпляцення і аплікацыі. І яшчэ перадае сваё вопыт і ўменне вясковай дзяцвя ў гуртках па фларыстыцы, макраме, пляценню з залатой саломкі. Работы Валянціны часта дэманструюцца на рабніках і абласных выстаўках.

Цікава, а ці паўплываў новы Кодекс на колькасць правапарушэнняў? Напрыклад, старшыня Ганцавіцкага раённага суда Іван Мішкевіч сказаў, што ў першы дзядзядзе сакавіка колькасць іх рэзка знізілася, а затым усё стала на месца — правапарушэнняў у раёне не стала менш. Толькі за кіраванне аўтамабілем у нецвярозым стане па новаму Кодексу прыцягнута да адказнасці больш за дзесяць чалавек. Хоць мінімальны штраф тут вырас з 10 да 25 базавых велічынь, а максімальны дасягнуў 45, а яшчэ вадзіцель карацейша пазбаўленнем праваў на кіраванне аўтамабілем на некалькі гадоў.

Усяго на фестывалі, які пройдзе на базе «Цэнтра моды», будуць прадставлены 24 калекцыі адзення і абутку для моладзі: 5 калекцый паказу студэнты Беларускай ВШУ і 19 — аўтэнтычных прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці «Эліза», «Лейранд», «Камітант», «Купалініка», «Бараўчанка» і іншыя.

Усяго на фестывалі, які пройдзе на базе «Цэнтра моды», будуць прадставлены 24 калекцыі адзення і абутку для моладзі: 5 калекцый паказу студэнты Беларускай ВШУ і 19 — аўтэнтычных прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці «Эліза», «Лейранд», «Камітант», «Купалініка», «Бараўчанка» і іншыя.

Усяго на фестывалі, які пройдзе на базе «Цэнтра моды», будуць прадставлены 24 калекцыі адзення і абутку для моладзі: 5 калекцый паказу студэнты Беларускай ВШУ і 19 — аўтэнтычных прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці «Эліза», «Лейранд», «Камітант», «Купалініка», «Бараўчанка» і іншыя.

Беларусь і свет

ДЫЯЛОГ ЛЕШ МАУЧАННЯ

Паказальны для развіцця беларуска-германскіх адносін стала міжнародная канферэнцыя, якая дні адбылася ў Мінскай адукацыйнай цэнтры (МАЦ) імя Іаганса Рау. Яе назва «Дзёнічача з пачуццямі гістарычнай і хрысціянскай адказнасці — спадчына Іаганса Рау» патрабуе невялікага тлумачэння.

маліцаў адносінаў ЕС з Беларуссю, ад тым, каб перастаць будаваць бар'еры вакол яе і весці палітыку, заснаваную на ўзаемапавядзе, прагматызме.

Усяго на фестывалі, які пройдзе на базе «Цэнтра моды», будуць прадставлены 24 калекцыі адзення і абутку для моладзі: 5 калекцый паказу студэнты Беларускай ВШУ і 19 — аўтэнтычных прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці «Эліза», «Лейранд», «Камітант», «Купалініка», «Бараўчанка» і іншыя.

Усяго на фестывалі, які пройдзе на базе «Цэнтра моды», будуць прадставлены 24 калекцыі адзення і абутку для моладзі: 5 калекцый паказу студэнты Беларускай ВШУ і 19 — аўтэнтычных прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці «Эліза», «Лейранд», «Камітант», «Купалініка», «Бараўчанка» і іншыя.

Усяго на фестывалі, які пройдзе на базе «Цэнтра моды», будуць прадставлены 24 калекцыі адзення і абутку для моладзі: 5 калекцый паказу студэнты Беларускай ВШУ і 19 — аўтэнтычных прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці «Эліза», «Лейранд», «Камітант», «Купалініка», «Бараўчанка» і іншыя.

Беларусь і свет

ДЫЯЛОГ ЛЕШ МАУЧАННЯ

спяніўся на шматграннай і багатай ідэалагічнай і палітычнай спадчыне нямецкага палітыка. Нагадаем, І. Рау заўсёды заклікаў да дыялогу бакоў і віват развіцця падзей без канфліктаў і насіліся. У развіццё яго ідэй і думак аб сучасным суіснаванні Захаду і Усходу М. Штольцэ агучыў шэраг тэзісаў, якія істотна адраўнаваюцца ад звыклых прэзэнціў крываўнай структуры Еўрапейскага саюза да Беларусі.

маліцаў адносінаў ЕС з Беларуссю, ад тым, каб перастаць будаваць бар'еры вакол яе і весці палітыку, заснаваную на ўзаемапавядзе, прагматызме.

Усяго на фестывалі, які пройдзе на базе «Цэнтра моды», будуць прадставлены 24 калекцыі адзення і абутку для моладзі: 5 калекцый паказу студэнты Беларускай ВШУ і 19 — аўтэнтычных прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці «Эліза», «Лейранд», «Камітант», «Купалініка», «Бараўчанка» і іншыя.

Усяго на фестывалі, які пройдзе на базе «Цэнтра моды», будуць прадставлены 24 калекцыі адзення і абутку для моладзі: 5 калекцый паказу студэнты Беларускай ВШУ і 19 — аўтэнтычных прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці «Эліза», «Лейранд», «Камітант», «Купалініка», «Бараўчанка» і іншыя.

Усяго на фестывалі, які пройдзе на базе «Цэнтра моды», будуць прадставлены 24 калекцыі адзення і абутку для моладзі: 5 калекцый паказу студэнты Беларускай ВШУ і 19 — аўтэнтычных прадпрыемстваў лёгкай прамысловасці «Эліза», «Лейранд», «Камітант», «Купалініка», «Бараўчанка» і іншыя.

РУК «БЕЛСЕЦКІ ПРАКТАК» РЕАЛІЗУЕТ:

<p>АВТАМАБІЛЬНАЯ ТЕХНІКА</p> <p>1. А/м УАЗ — 150000-496000 руб. 2. А/м ГАЗ — 200000-450000 руб. 3. А/м ЗІЛ — 184000-583000 руб. 4. А/м ВАЗ — 120000-250000 руб. 5. А/м КамАЗ — 796000-1076500 руб. 6. А/м КраЗ — 800000 руб. 7. Трактор Т-150К — 1102000 руб. 8. Трактор ДТ-75 — 370000-410000 руб. 9. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 10. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 11. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 12. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 13. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 14. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 15. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 16. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 17. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 18. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 19. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 20. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб.</p>	<p>21. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 22. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 23. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 24. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 25. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 26. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 27. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 28. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 29. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 30. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 31. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 32. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 33. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 34. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 35. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 36. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 37. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 38. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 39. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 40. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 41. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 42. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 43. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 44. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 45. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 46. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 47. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 48. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 49. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 50. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 51. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 52. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 53. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 54. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 55. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 56. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 57. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 58. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 59. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 60. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 61. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 62. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 63. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 64. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 65. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 66. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 67. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 68. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 69. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 70. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 71. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 72. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 73. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 74. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 75. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 76. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 77. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 78. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 79. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 80. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 81. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 82. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 83. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 84. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб.</p>	<p>85. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 86. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 87. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 88. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 89. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 90. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 91. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 92. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 93. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 94. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 95. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 96. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 97. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 98. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 99. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 100. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб.</p>	<p>101. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 102. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 103. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 104. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 105. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 106. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 107. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 108. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 109. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 110. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 111. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 112. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 113. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 114. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 115. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 116. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 117. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 118. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 119. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 120. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб.</p>	<p>121. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 122. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 123. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 124. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 125. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 126. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 127. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 128. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 129. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 130. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 131. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 132. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 133. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 134. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 135. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 136. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 137. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 138. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 139. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 140. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб.</p>	<p>141. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 142. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 143. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 144. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 145. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 146. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 147. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 148. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 149. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 150. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 151. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 152. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 153. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 154. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 155. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 156. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 157. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 158. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 159. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 160. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб.</p>	<p>161. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 162. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 163. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 164. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 165. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 166. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 167. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 168. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 169. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 170. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 171. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 172. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 173. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 174. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 175. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 176. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 177. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 178. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 179. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 180. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб.</p>	<p>181. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 182. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 183. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 184. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 185. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 186. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 187. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 188. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 189. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 190. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 191. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 192. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 193. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 194. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 195. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 196. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 197. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 198. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 199. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 200. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб.</p>	<p>201. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 202. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 203. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 204. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 205. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 206. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 207. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 208. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 209. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 210. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 211. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 212. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 213. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 214. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 215. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 216. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 217. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 218. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 219. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 220. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб.</p>	<p>221. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 222. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 223. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 224. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 225. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 226. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 227. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 228. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 229. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 230. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 231. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 232. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 233. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 234. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 235. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 236. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 237. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 238. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 239. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 240. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб.</p>	<p>241. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 242. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 243. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 244. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 245. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 246. А/м «Беларусь» — 645000-3500000 руб. 24</p>
---	--	---	--	--	--	--	--	--	--	---

Што не паставілі на Брадвей, тое можна паглядзець у Мінску

«Мы зоркі кантынентаў...» — пішу так пасля прэм'еры ў Музычным тэатры. Гісторыю пра Трубадур і яго сяброў у трох частках на сцэне тэатра пакуль не паставілі ніхто ў свеце.

На мультфільмах пра брэменскіх музыкантаў расло не адно пакаленне, а мелодыі і іх палюбіліся і ўспамінаюцца праз гады. Цудоўная казка, як толькі з'явілася ў 60-х гадах, скарыла не толькі дзяцей, але і бацькоў. Аўтары па шматлікіх просьбах напісалі працяг, і ў 1972 годзе з'явіўся мультфільм «Па слядах брэменскіх музыкантаў». Яго героі і цудоўная музыка Генадзя Гладкова прыйшлі ў даспадобы не толькі савецкім людзям — ішлі нават перамовай на конт таго, каб наша любімая казка стала Брадвейскім мюзіклам. Але ішла халодная вайна...

Беларускі Музычны тэатр ні з ким не ваяваў за права пастаноўкі, а ўсе пытанні наконт аўтарскіх правоў узгадніў з аўтарам вершаў Юрыем Энціным, кампазітарам Геннадзем Гладковым. Аўтарам лібрэта быў славетны Шэрлак Холмс! Васіля Лівануў, дарчыні, сам ставіў першую частку казкі «Трубадур і яго сябры» ў Тэатры Ленсавета. Беларускі тэатр вырашыў пайсці далей і расправесці, што здарылася з героямі потым.

Мультфільм «Новыя брэменскія» выйшаў у 2001 годзе і меў усе прыкметы сучаснасці. Атаманшкія стала банкіршай, кароль збяднеў і просіць у яе крэдыт, але яна мецьцё ў «алгарытм». У дадзеным выпадку — хоча стаць каралевай, каб атрымаць уладу. Дзеля гэтага выкрадзе Трубадур-магодшага, унука караля. Але тата Трубадур, мама Прынцэса і іх верныя сябры зноў аказаліся на вышыні. Праўду кажаць, дык аўтары засталіся незадаволеныя тэатры мультфільмам. Але загараіліся, калі даведзліся, што ў Мінску вырашылі паставіць усе часткі адрозна.

Дзя прэм'еры прыйшла ў той момант, калі я са сваім дзіцём у машыне слухала музыку з «Брэменскіх музыкантаў», — гаворыць рэжысёр спектакля Настася Грынченка. — Падумала, а чаму б не зрабіць спектакль? Пры сустрэчы Аляксей Ісаев, дырэктар тэатра, сказаў, што трэба было б зрабіць добры дзіцячы спектакль. Я зразумела: гэта шанс.

Пасля вопыту працы над спектаклем «Буратна.бу» Настася Грынченка ведала, што можа разлічваць на тую ж творчую групу. Было жаданне стварыць мюзікл, новае лібрэта да якога яна напісала сама паводле казак Васіля Ліванова і Юрыя Энціна. Судасносны музыкі і тэксту ў іх, на яе думку, сталі такія, што гэта было падобна на мюзікл. Поўны сінопіс спектакля адаслала аўтарам. Тым здзівіліся: цікава, толькі як усё гэта можна ўмясціць у адзін спектакль?

Спраўду ўмясцілі. Прынамсі, любімыя музычныя тэмы захавалі. Атрымалася так, што гаюльнім героем у спектаклі стала сама музыка. Героі на сцэне ў асноўным пяцёрка, час ад часу танцоўшчы і маляваўца. Затое спектакль выглядае дынамічна: падзей многа, і паказваць іх трэба ў двух аддзяленнях. Месцамі ўсё вельмі падобнае на оперу: адчуваецца адна музычная тэма, ты пераварваеш уражанне ад яе, а тут жа пачынаецца другая. А яшчэ ж трэба паспяваць сачыць за дзеяннем, каб зразумець, што за персанажы з'яўляюцца на сцэне.

Адзін з іх — спраўданае адкрыццё. Выканаўца ролі маленькага Трубадур Крысціна Святлічная ў другім дзеянні спявала сама ўсе вакальныя партыі! Пра яе ўжо гавораць як пра будучую зорку. Як і пра іншых дзяцей, якія іграюць гэтую ролю. Каб знайсці гэтых таленавітых дзетак, спецыяльна прайшліся па мінскіх школах. Выбраві трох хлопчыкаў і адну дзяўчынку. Усе яны спраўляюцца са складанай вакальнай нагруквай.

Ужо дзесяць і «Прыгоды брэменскіх музыкантаў» варты паглядзець, тым больш, што прэм'ера адбылася напярэдадні школьных канікулаў. Праўда, нельга сказаць, што спектакль дзіцячы. Малыя могуць спакойна прыводзіць сваіх бацькоў: ім, магчыма, больш будзе зразумелая тэма сучаснай атаманшкі, геніяльнага сынчыка, які на яе праце, дык бандытаў-вышывал. Але гаюльнае — любімыя мелодыі, якія па-за часам і ўзростам.

Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

Складаным з'яўляецца эксперымент з такім жанрам як мюзікл. Многія тэатры за гэта браліся. Але ў Музычным акрамя гарачага жадання ёсць для гэтага рэсурсы: ёсць хор і балет, на якія прыходзіцца вялікая нагрузка ў спектаклях у жанры мюзікла. Павінны быць надзвычай прафесійныя артысты — з магутнай энергетыкай, скрытыя якой ведаюць брадвейскія профі. Але мы толькі вучымся...

Дырэктар-пастаноўшчы спектакля Мікалай Макарэвіч сказаў так: «Мюзікл — жанр, якому не вучаць у навучальных установах. А шкада...» Спраўду, шкада. Калі ёсць гарачае жаданне рабіць і глядзець мюзікл.

ЦІКАВА ВЕДАЦЬ:
— Бюджэт спектакля неадзіначы — набліжаецца да 80 мільёнаў беларускіх рублёў.
— Для Юрыя Энціна было прыняццо, каб прынесца ў Мінску была ў чыраванай сукенцы. Гэты элемент у казцы з'явіўся невядома: такую сукенку апранала на выселле жонка самога Энціна. У беларускім спектаклі казасюны герою выгледзіць эклектычна, але так было задумана: жонка з персанажаў адлюстроўвае рысы пэўнай эпохі.
— Кожнае пакаленне бацькоў і дзяцей у спектаклі слухае сваю музыку і кожнае хоча жыць па-новому. Канфіліт бацькоў і дзяцей — як у жыцці.

Ларыса ЦІМОШЫК.

БЕЛАРУСКІЯ МАЙСТРЫХІ ТАНЦА ЖЫВАТА

Сёння шмат хто занепакоены празмернай жаночай худзеласцю, якая прапагандаецца ўобразамі мадэляў у глянцавых часопісах і на модных паказах. Спяшэцца іх супакоіць: жанчыны не суднеюць ушчынт да таго часу, пакуль чалавечтва будзе любавашца творэннямі Рубенса... і танцам жывата! Назіраючы за дзіўнымі рухамі пышнелых танцорак бэліданса (так называюць яго ў Еўропе), разумееш, што ў іх куды больш жаночасці, запалу і прывабнасці, чым у субільных дэманстратараў адзення. А пра папулярнасць гэтых танцаў у Беларусі гаворыць запойненасць глядацкіх месцаў у сталічным Футбольным манежы. Менавіта беларускія дзясняныя катэгорыі прыважаюць на Адртырны кубак Беларусі па танцу жывата-2007.

Кубак ладзіцца ў чэчвёрты раз. Сёлетні, на думку Алены Корвель, — туршчы Камітэта ўсходняга танца Беларусі лігі танца, мастацкага кіраўніка школы-студыі «Farangiz», — адрознівае ўдзел маладых узроставай груп — ювеналаў і юніёраў.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

Кубку. У адборачным туры дзясняныя выходзяць на танцпол па 6—7 чалавек і імправізуюць над класічнаю музыку для бэліданса па паўхвіліны кожная пасобку, а пасля яшчэ хвіліну ўсе разам — уяўляецца сабе, якое гэта харарство? Ажно вочы разбгаюцца! Танец жывата адрозніваецца асабліва відовічнасцю: гэтакі спрыяюць не толькі неверагодныя рухі, але і святчана-вячэрні макіяж, даўжэзныя валасы, шчодрэ абпрысканая лакам, і аб-

цоркі, змяя нагадвала спраўданаю) і сабакчам — мяккай цацкай, прымацаванай да палкі.

У гэтай намінацыі золата атрымала Юлія Карсунская, срэбра — Хрысціна Мышко, ну а бронза далася Тацяне Чарняўскай.

Да таго даплясаліся? Сёлетня ўпершыню маленькія танцоркі змогуць паўдзельнічаць у чэмпіянале свету па танцу жывата — Адртырны кубак з'яўляецца адборачным на чэмпіянат свету.

Каго ж прызнала лепшымі судзейскае калегія? Класіка, сола ў выкананні ювеналаў: абсалютна чэмпіёнка — Аляксандра Дораш (прадстаўніца клуба «Найла»), ей уступіла дзясняныца з таго ж клуба — Насця Шулчанька, а бронзу атрымала Ангеліна Дзямідзюк з «Азалаіса».

Сярэд наіёраў (намінацыя тая ж — класіка) прызнаў месцы размеркаваны такім чынам: Тацяна Якімчанка і Марыя Ляўкоўская з клуба «Азалаіса» і срэбра атрымала Ганна Карэцкая (з клуба «Наджах»).

Цяпер пра дарослых: фолк-бэліданс у выкананні Юліі Міроненка (якая, дарчыні, узла гран-пры на сёлетнім фестывалі «Усходня ласункі») уразіў дзясняныя настолькі, што першае месца заняла яна. А другое і трэцяе месца атрымалі Яўгенія Лагіна і Анастасія Місеева адвадлена.

Найлепшай сярэд прафесіяналак сёлетня прызнала Юлія Карсунская (дзясняныя выступае пад псеўданімам Тасара), срэбра — Вірынія Паўлюкевіч, бронза — у Яўгеніі Лагінай.

Танец жывата — гэта танец-загадка, танец-спасука, танец-чараўніцтва... Цудоўна, што беларускія танцы ім авалодаюць, а сёлетні Кубак сведчыць аб тым, наколькі паспяхова ў іх гэта атрымліваецца!

Ала МАЧАЛАВА.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год ад году: нават за тыя паўгода, што прайшлі з апошняга чэмпіянату, банчы зрухі. Сёлетня мяне асабліва парадвалі танцоркі катэгорыі «дзясняныя аматары» — шмат у чым яны былі нават больш тэхнічнымі, чым прафесіяналы. Прыемна, што да нас на Кубак сталі ездзіць і расіянікі — іх задавальненне тое, як мы арганізоўваем спаборніцтвы.

— Узровень танцорак імкліва паліпаўнаецца, адзначае Алена, — пасля іх прыкметны не толькі год